

RAPPORT

**ARTSKYDDSDUTREDNING INFÖR  
DETALJPLAN LAXNÄS 2:117 SKIFTE 2 I**



SLUTVERSION  
2022-11-14

**UPPDRAG**

302715, Laxnäs 2:117, (skifte 1 och skifte 2).

Titel på rapport:

Artskyddsutredning inför detaljplan LAXNÄS 2:117 skifte 2 i Storumans kommun

Status:

Utkast

Datum:

2022-11-14

**MEDVERKANDE**

Beställare:

Umeå Entreprenad Fastigheter AB

Kontaktperson:

Patrik Kjellgren

Konsult:

Petter Esberg

Uppdragsansvarig:

Tomas Hermansson

Kvalitetsgranskare:

Sofia Nordin

**REVIDERINGAR**

Revideringsdatum

ÅR-MÅN-DAG

Version:

X.Y exv. 1.0

Initialer:

Namn, Företag

## SAMMANFATTNING

Tyréns Sverige AB har på uppdrag av Umeå Entreprenad Fastigheter AB gjort en artskyddsutredning inför upprättandet av en detaljplan för cirka 40 fritidshus på fastigheten LAXNÄS 2:117 skifte 2. En naturvärdesinventering (NVI) har tidigare genomförts (Pelagia Nature & Environment AB, 2020), vilken visar att det planerade exploateringsområdet uppnår Påtagligt naturvärde (naturvärdesklass 3). Fläcknycklar, vilka är skyddade enligt artskyddsförordningen, finns också i området. Länsstyrelsen Västerbotten har under samråd inkommit med yttrande (diarienummer: 402-12017-2021) där de efterfrågar en artskyddsutredning, vilken också ska utgöra underlag för bedömning om det krävs fältinventering av vissa arters förekomst och nyttjande av området i detalj.

Av de kärlväxterna som påträffades vid NVI och under senare fältbesök (fläcknycklar och spindelblomster) bedöms bägge vara relativt vanliga regionalt och lokalt. Även om enstaka individer påverkas negativt eller försvinner på grund av den planerade exploateringen bedöms det inte kunna påverka arternas möjlighet att upprätthålla gynnsam bevarandestatus regionalt och/eller lokalt.

Med hänsyn till att den gjorda naturvärdesinventeringen är utförd efter häckningsperioden har också ett utsök av inrapporterade fåglar till Artportalen gjorts inom ett avgränsat närområde (Sarviestjåkass sydsluttning, perioden 1997-2022). Detta för att få en bild av vilka fågelarter som förekommer i området. Därefter har en bedömning gjorts huruvida dessa förekommande arter påverkas och om den planerade exploateringen riskerar att påverka gynnsambevarandestatus negativt. Bedömning av den planerade exploaterings påverkan på olika fågelarters bevarandestatus är utifrån Naturvårdsverkets rekommendationer, avgränsad till arter som finns utpekade i bilaga 1 fågeldirektivet, arter som är rödlistade samt arter som uppvisar en negativ populationsutveckling. Av de fågelarter som observerats i närområdet bedömdes 13 av dem potentiellt kunna häcka inom exploateringsområdet, eller inom delar av området.

Artskyddsutredningen visar att exploateringen endast omfattar miljöer nedanför trädgränsen, vilket innebär att arter som är kopplade till kalvfjäll eller miljöer ovan trädgränsen inte kan förväntas påverkas negativt av en exploatering. Vad gäller övriga arter, med starkare koppling till lägre belägna habitat såsom skog eller jordbruksmiljöer, bedöms dessa överlag vara relativt vanliga regionalt och lokalt. Alternativt är orsaken till deras tillbakagång och rödlistning i första hand kopplat till en utveckling som skett i andra delar av landet (eller inom arternas utbredningsområde). Den relativt unga skogen (barr- och blandskogen i nedersta delen av sluttningen), utan några betydande mängder död ved och/eller gamla träd, bedöms inte heller ha sådan karaktär eller sådana strukturer att arter som lavskrika, tretåig hackspett, tallbit mm (och andra arter som är kopplade till skogar med lång kontinuitet) kan förväntas finnas där.

Utifrån resultatet av genomförd naturvärdesinventering och artskyddsutredning bedömer Tyréns Sverige AB att den planerade verksamheten inte kommer att påverka gynnsam bevarandestatus negativt för någon av de påträffade kärlväxterna eller någon av de fågelarter som enligt Artportalen (under perioden 1997-2020) observerats i närområdet, och som bedömts kunna häcka inom området som planeras att exploateras. Förbudet enligt 4 och 8 §§ artskyddsförordningen bedöms därmed inte aktualiseras och det bedöms därmed inte finnas behov av dispens (från förbudet). Den beskrivning av området som redogörs för i NVI samt kända uppgifter om förekommande arter bedöms också ge en representativ bild av förekommande arter i området, vilket ger att en fördjupad artinventering inte bedöms vara nödvändig.

## INNEHÅLLSFÖRTECKNING

<b>1</b>	<b>INLEDNING.....</b>	<b>8</b>
1.1	BAKGRUND OCH SYFTE.....	8
1.2	BAKGRUND – LAGSTIFTNING, ARTSKYDDSFÖRORDNINGEN.....	8
<b>2</b>	<b>METOD .....</b>	<b>9</b>
2.1	UNDERLAG OCH RESULTAT FRÅN UTFÖRD NATURVÄRDESINVENTERING 9	
2.2	KÄLLOR.....	10
2.3	ARTSKYDDsutredning .....	10
2.4	AVGRÄNSNINGAR.....	11
2.4.1	AVGRÄNSNING FÅGLAR .....	11
<b>3</b>	<b>BESKRIVNING AV OMRÅDET OCH PLANERAD VERKSAMHET .....</b>	<b>13</b>
	FÖRE EXPLOATERING .....	14
	EFTER EXPLOATERING.....	14
3.1	BESKRIVNING AV NATURVÄRDESOBJEKT .....	14
<b>4</b>	<b>BESKRIVNING OCH BEDÖMNING AV ARTER I OMRÅDET .....</b>	<b>16</b>
4.1	<b>4.1 SPINDELBLOMSTER .....</b>	<b>16</b>
4.1.1	ARTENS SKYDD OCH RÖDLISTEKATEGORI .....	16
4.1.2	UTBREDNING OCH BEVARANDESTATUS .....	16
4.1.3	FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SPINDELBLOMSTER INOM DET AKTUELLA OMRÅDET.....	18
4.1.4	KONSEKVENSER AV PLANEN .....	18
4.1.5	BEDÖMNING AV PÅVERKAN PÅ BEVARANDESTATUS .....	18
4.2	<b>4.2 FLÄCKNYCKLAR .....</b>	<b>19</b>
4.2.1	ARTENS SKYDD .....	19
4.2.2	UTBREDNING OCH BEVARANDESTATUS .....	19
4.2.3	FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR FLÄCKNYCKLAR INOM DET AKTUELLA OMRÅDET	20
4.2.4	KONSEKVENSER AV DEN PLANERADE VERKSAMHETEN .....	20
4.2.5	BEDÖMNING AV PÅVERKAN PÅ BEVARANDESTATUS LOKALT OCH REGIONALT .....	21
<b>5</b>	<b>FÅGLAR .....</b>	<b>21</b>
5.1	<b>BJÖRKTRAST .....</b>	<b>21</b>
5.1.1	ARTENS SKYDD .....	21
5.1.2	UTBREDNING OCH BEVARANDESTATUS .....	21
5.1.3	FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR BJÖRKTRAST INOM DET AKTUELLA OMRÅDET ....	22
5.1.4	KONSEKVENSER AV DEN PLANERADE VERKSAMHETEN .....	22
5.1.5	BEDÖMNING AV PÅVERKAN PÅ BEVARANDESTATUS .....	23

<b>5.2 BLÅ KÄRRHÖK</b> .....	<b>23</b>
5.2.1 ARTENS SKYDD .....	23
5.2.2 UTBREDNING OCH BEVARANDESTATUS .....	23
5.2.3 FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR BLÅ KÄRRHÖK INOM DET AKTUELLA OMRÅDET ..	24
5.2.4 KONSEKVENSER AV DEN PLANERADE VERKSAMHETEN .....	24
5.2.5 BEDÖMNING AV PÅVERKAN PÅ BEVARANDESTATUS .....	24
<b>5.3 BUSKSKVÄTTA</b> .....	<b>25</b>
5.3.1 ARTENS SKYDD .....	25
5.3.2 UTBREDNING OCH BEVARANDESTATUS .....	25
5.3.3 FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR BUSKSKVÄTTA INOM DET AKTUELLA OMRÅDET ..	25
5.3.4 KONSEKVENSER AV DEN PLANERADE VERKSAMHETEN .....	26
5.3.5 BEDÖMNING AV PÅVERKAN PÅ BEVARANDESTATUS .....	26
<b>5.4 DUBBELBECKASIN</b> .....	<b>26</b>
5.4.1 ARTENS SKYDD .....	26
5.4.2 UTBREDNING OCH BEVARANDESTATUS .....	27
5.4.3 FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR DUBBELBECKASIN INOM DET AKTUELLA OMRÅDET	27
5.4.4 KONSEKVENSER AV DEN PLANERADE VERKSAMHETEN .....	28
5.4.5 BEDÖMNING AV PÅVERKAN PÅ BEVARANDESTATUS .....	29
<b>5.5 FJÄLLVRÅK</b> .....	<b>29</b>
5.5.1 ARTENS SKYDD .....	29
5.5.2 UTBREDNING OCH BEVARANDESTATUS .....	29
5.5.3 FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR FJÄLLVRÅK INOM DET AKTUELLA OMRÅDET .....	30
5.5.4 KONSEKVENSER AV DEN PLANERADE VERKSAMHETEN .....	31
5.5.5 BEDÖMNING AV PÅVERKAN PÅ BEVARANDESTATUS .....	31
<b>5.6 GRÖNFINK</b> .....	<b>31</b>
5.6.1 ARTENS SKYDD .....	31
5.6.2 UTBREDNING OCH BEVARANDESTATUS .....	32
5.6.3 FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR GRÖNFINK INOM DET AKTUELLA OMRÅDET.....	32
5.6.4 KONSEKVENSER AV DEN PLANERADE VERKSAMHETEN .....	33
5.6.5 BEDÖMNING AV PÅVERKAN PÅ BEVARANDESTATUS .....	33
<b>5.7 GULSPARV</b> .....	<b>33</b>
5.7.1 ARTENS SKYDD .....	33
5.7.2 UTBREDNING OCH BEVARANDESTATUS .....	34
5.7.3 FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR GULSPARV INOM DET AKTUELLA OMRÅDET.....	34
5.7.4 KONSEKVENSER AV DEN PLANERADE VERKSAMHETEN .....	35
5.7.5 BEDÖMNING AV PÅVERKAN PÅ BEVARANDESTATUS .....	35

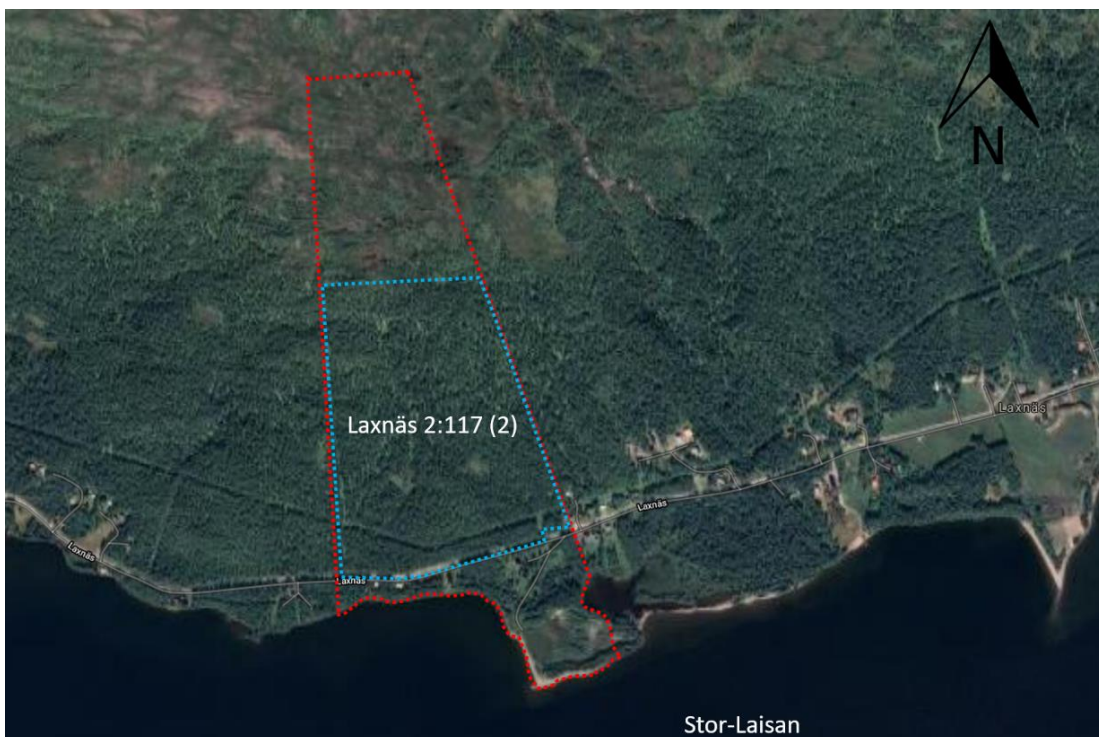
<b>5.8 KRÅKA</b> .....	<b>35</b>
5.8.1 ARTENS SKYDD .....	35
5.8.2 UTBREDNING OCH BEVARANDESTATUS .....	35
5.8.3 FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR KRÅKA INOM DET AKTUELLA OMRÅDET .....	36
5.8.4 KONSEKVENSER AV DEN PLANERADE VERKSAMHETEN .....	37
5.8.5 BEDÖMNING AV PÅVERKAN PÅ BEVARANDESTATUS .....	37
<b>5.9 LAPPSPARV</b> .....	<b>37</b>
5.9.1 ARTENS SKYDD .....	37
5.9.2 UTBREDNING OCH BEVARANDESTATUS .....	37
5.9.3 FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR LAPPSPARV INOM DET AKTUELLA OMRÅDET.....	38
5.9.4 KONSEKVENSER AV DEN PLANERADE VERKSAMHETEN .....	38
5.9.5 BEDÖMNING AV PÅVERKAN PÅ BEVARANDESTATUS .....	38
<b>5.10 RÖDVIINGETRAST</b> .....	<b>39</b>
5.10.1 ARTENS SKYDD .....	39
5.10.2 UTBREDNING OCH BEVARANDESTATUS.....	39
5.10.3 FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR RÖDVIINGETRAST INOM DET AKTUELLA OMRÅDET.....	39
5.10.4 KONSEKVENSER AV DEN PLANERADE VERKSAMHETEN .....	40
5.10.5 BEDÖMNING AV PÅVERKAN PÅ BEVARANDESTATUS .....	40
<b>5.11 SVARTVIT FLUGSNAPPARE</b> .....	<b>41</b>
5.11.1 ARTENS SKYDD .....	41
5.11.2 UTBREDNING OCH BEVARANDESTATUS.....	41
5.11.3 FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SVARTVIT FLUGSNAPPARE INOM DET AKTUELLA OMRÅDET.....	41
5.11.4 KONSEKVENSER AV DEN PLANERADE VERKSAMHETEN .....	42
5.11.5 BEDÖMNING AV PÅVERKAN PÅ BEVARANDESTATUS .....	42
<b>5.12 SÄVSPARV</b> .....	<b>43</b>
5.12.1 ARTENS SKYDD .....	43
5.12.2 UTBREDNING OCH BEVARANDESTATUS.....	43
5.12.3 FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SÄVSPARV INOM DET AKTUELLA OMRÅDET .	43
5.12.4 KONSEKVENSER AV DEN PLANERADE VERKSAMHETEN .....	44
5.12.5 BEDÖMNING AV PÅVERKAN PÅ BEVARANDESTATUS .....	44
<b>5.13 TALLTITA</b> .....	<b>44</b>
5.13.1 ARTENS SKYDD .....	44
5.13.2 UTBREDNING OCH BEVARANDESTATUS.....	45
5.13.3 FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR TALLTITA INOM DET AKTUELLA OMRÅDET ..	45
5.13.4 KONSEKVENSER AV DEN PLANERADE VERKSAMHETEN .....	46

5.13.5	BEDÖMNING AV PÅVERKAN PÅ BEVARANDESTATUS .....	46
<b>6</b>	<b>SAMMANTAGEN BEDÖMNING .....</b>	<b>47</b>
<b>7</b>	<b>REFERENSER.....</b>	<b>47</b>

# 1 INLEDNING

## 1.1 BAKGRUND OCH SYFTE

På uppdrag av Umeå Entreprenad Fastigheter AB har Tyréns genomfört en artskyddsutredning inför upprättande av detaljplan för LAXNÄS 2:117 skifte 2 i Storuman kommun (figur 1). Fastigheten är belägen i området mellan byarna Laxnäs och Solberg, Storuman kommun. Detaljplanens syfte är att möjliggöra för byggnation av cirka 40 fritidshus. Länsstyrelsen Västerbotten har under samråd inkommit med yttrande (diarienummer: 402-12017-2021) där de efterfrågar en artskyddsutredning, vilken också ska utgöra underlag för bedömning om det krävs fältinventering av vissa arters förekomst och nyttjande av området i detalj.



Figur 1. Lägesbild där fastigheten är markerad med röd streckad linje och planområdet är markerat med blå streckad linje (Google Maps, 2020).

Syftet med artskyddsutredningen är att beskriva konsekvenser av planläggningen och den tänkta exploateringen för fridlysta arter inom området, som tidigare har observerats vid utförd naturvärdesinventering eller i området kring Laxnäs. Utredningen ska identifiera behov av ytterligare inventeringar i området.

## 1.2 BAKGRUND – LAGSTIFTNING, ARTSKYDDSFÖRORDNINGEN

Artskyddsförordningen (2007:845) är en viktig del av Sveriges implementering av EU:s art- och habitatdirektiv (92/43/EEG) samt fågeldirektiv (79/409/EEG). Enligt denna förordning är ett flertal arter skyddade och de olika paragraferna reglerar skydd för olika artgrupper och i olika omfattning. Ett stort antal arter i Sverige är idag rödlistade (det vill säga löper risk att utrotas) och många naturtyper minskar i utbredning och/eller uppnår inte gynnsam bevarandestatus i landet. Artskyddsförordningen syftar



till att motverka utrotningen av arter samt att bevara biologisk mångfald på lokal, regional och nationell nivå.

#### GYNNSAM BEVARANDESTATUS – DEFINITION

Med bevarandestatus för en art avses summan av de faktorer som påverkar arten och som på lång sikt kan påverka den naturliga utbredningen och storleken hos dess populationer. Enligt 16 § förordning om områdesskydd (1998:1252) kan en arts bevarandestatus anses gynnsam när:

1. uppgifter om den berörda artens populationsutveckling visar att arten på lång sikt kommer att förbli en livskraftig del av sin livsmiljö,
2. artens naturliga eller hävdbevingade utbredningsområde varken minskar eller sannolikt kommer att minska inom en överskådlig framtid, och
3. det finns och sannolikt kommer att fortsätta finnas en tillräckligt stor livsmiljö för att artens populationer ska bibehållas på lång sikt.

Den 4 mars 2021 tog Europadomstolen beslut i de förenade målen C-473/19 och C-474/19 Föreningen Skydda skogen angående en avverkningsanmäld skog i Härryda kommun, och denna dom stärker artskyddet och pekar mot en striktare tillämpning för arter skyddade enligt 4 § i artskyddsförordningen. Förslag på ändringar/förtydliganden i artskyddsförordningen, vilka träder i kraft i oktober 2022, har därefter tagits fram. Ändringarna innebär i korthet att artskyddsfrågor kommer att få en större tyngd i framtida miljöprövningar av verksamheter som riskerar att påverka olika vilda fågelarter eller djur- och växtarter (som omfattas av EU:s Art och habitatdirektiv). För de nämnda artgrupperna ska påverkan nu beaktas på berörda arter inom området oavsett om de är hotade eller inte, och oavsett om deras bevarandestatus riskerar att påverkas eller inte av den planerade verksamheten. Bedömningen ska dessutom utgå från individnivå, i stället för som tidigare på populationsnivå.

## 2 METOD

### 2.1 UNDERLAG OCH RESULTAT FRÅN UTFÖRD NATURVÄRDESINVENTERING

I september 2020, utfördes en naturvärdesinventering på fastigheterna LAXNÄS 2:117 (1) och (2) av Pelagia Nature & Environment (Pelagia Nature & Environment AB, 2020), på uppdrag av Tyréns Sverige AB. Inför denna artskyddsutredning har också biologer från Tyréns, i juni 2022, gjort ett kort besök för att få en egen uppfattning av fastigheten 2:117 (2). Under besöket observerades i första hand storskaliga strukturer men eftersökning av naturvårdsarter (som omfattas av artskyddsförordningen, är rödlistade och/eller är signalarter) gjordes samtidigt. Utöver fynd av fläcknycklar som gjordes av Pelagia 2020 gjordes också fynd av spindelblomster vid detta tillfälle. Spindelblomster omfattas av 8 § artskyddsförordningen och utgör signalart - med medelgott signalvärde (Nitare, 2019) och signalarten kransrams. Kransrams är en signalart i barrsumpskogar, bäckmiljöer och källpåverkade marker. Signalvärdet är lågt (Nitare, 2019). Sammantaget ger de funna naturvårdsarterna ett medelgott signalvärde.

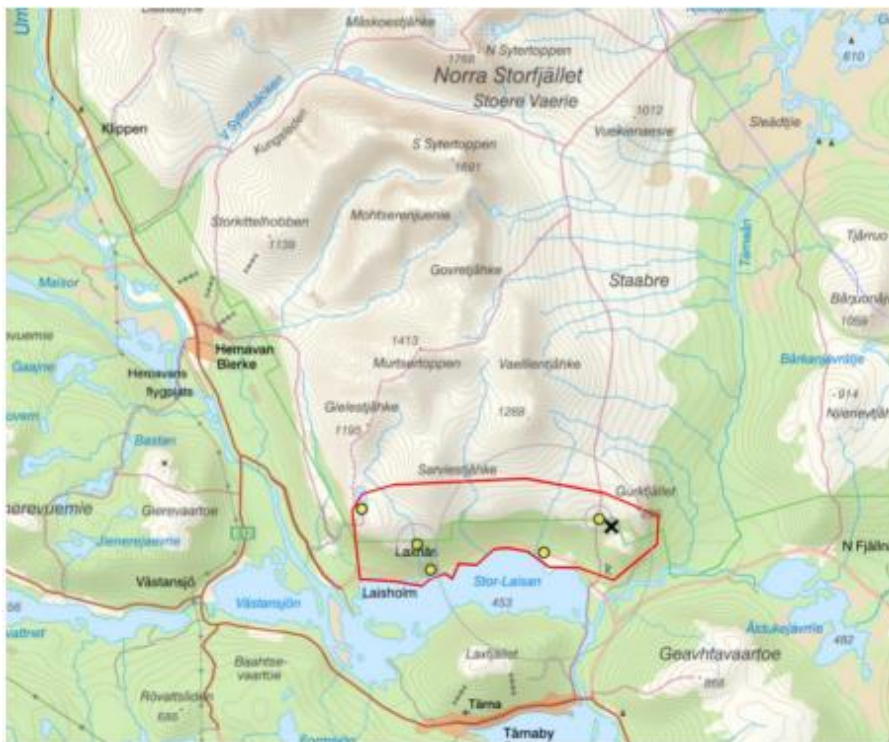
## 2.2 KÄLLOR

Om inte annat anges har information om arterna, deras bevarandestatus, ekologi, habitatpreferenser mm inhämtats från artfakta.se (Artfakta, 2022)

## 2.3 ARTSKYDDsutredning

Med underlag från utförd NVI samt fältbesök 2022 har följande skrivbordsutredning gjorts. I utredningen ingår en bedömning av exploateringsområdets betydelse för de fynd av orkidéer (spindelblomster och fläcknycklar) som gjorts inom området och huruvida den planerade exploateringen riskerar att påverka den lokala (eller regionala) bevarandestatusen för arterna negativt. Med hänsyn till att den gjorda naturvärdesinventeringen är utförd efter häckningsperioden har också ett utsök av inrapporterade fåglar till Artportalen, under åren 1997-2022 gjorts (det avgränsade området redovisas i figur 2 och de fåglar som rapporterats redovisas i tabell1). Detta för att få en bild av vilka fågelarter som förekommer i området. Bedömning av den planerade exploaterings påverkan på olika fågelarters bevarandestatus är utifrån Naturvårdsverkets rekommendationer, avgränsad till arter som finns utpekade i bilaga 1 fågeldirektivet, arter som är rödlistade samt arter som uppvisar en negativ populationsutveckling.

För en mer detaljerad beskrivning av förhållanden som råder på fastigheten 2:117 (1) hänvisas till rapporten för gjord naturvärdesinventering (Pelagia Nature & Environment AB, 2020).



Figur 2. Det, vid utsök i artportalen, avgränsade området för vilka fåglar som ingår i artskyddsutredningen (inom röd linje; sökning gjord 221011). Gula markeringarna är platserna där observationerna har redovisats i artportalen. Notera Laxnäs geografiska placering i förhållande till Hemavan.

## 2.4 AVGRÄNSNINGAR

Artskyddsutredningen är avgränsad till detaljplaneområdet inom fastigheten Laxnäs 2:117 (2) och det markanspråk som den planerade exploateringen kräver, samt angränsande områden med hänsyn till de arter som påträffats i området. Eftersom ingen fågelinventering har gjorts inom området finns inget direkt underlag vad gäller fågellivet inom området. Det bedöms dock vara rimligt att de arter som observerats efter den södra sluttningen på Sarviestjähke också kan häcka/observeras inom planområdet samt att de arter som observerats i området under perioden 1997-2022 också borde ge bra bild av de arter som finns i området (som är relativt homogent). Den geografiska avgränsningen för utredningen som rör fåglar (figur 2) har därför avgränsats efter de fynd som är gjorda på den södra sluttningen av Sarviestjähka. För bedömning av bevarandestatus regionalt avses i denna utredning Lycksele lappmark (se exempelvis figur 6). För bedömning av bevarandestatus lokalt avses, om inte annat anges, området Laxnäs/Hemavan (se exempelvis figur 7).

### 2.4.1 AVGRÄNSNING FÅGLAR

Utsök i Artportalen omfattar publika uppgifter. Av de rapporterade fågelfynden till Artportalen inom lokalområdet bedöms inte alla arter kunna kopplas till de habitat som återfinns inom detaljplaneområdet. Exempelvis är det inte särskilt troligt att en sjöfågel som Smålom (vilken oftast häckar i, inte sällan fisktomma, små sjöar) häckar där och vad gäller staren är den främst förknippad med öppna marker (jordbruksbygd). Det förefaller rimligt att observationer av dessa arter endast kan kopplas till Stor-Laisan och den bebyggelse/jordbruksmark/öppna ytor som finns längs med stranden. De arter som bedömts kunna häcka eller återkommande födosöka inom området (under häckning) ingår i utredningen och är markerade med fet stil i tabell 1. För att få en grov uppfattning om hur stora populationerna är av de olika arterna anges också i tabellen antalet observationer nationellt och regionalt (Lycksele lappmark). Notera att det endast ger en grov uppfattning eftersom observationer av enskilda individer kan göras flera gånger.

Vad gäller bedömningen av påverkan på fåglar förutsätter samtliga bedömningar att initialt anläggningsarbete, sker utanför häckningstid. Om initialt arbete, med avverkning eller avbaning av område sker inom häckningsperioden 1 april-31 juli finns det en större risk för att enskilda individer av fåglar påverkas negativt. Det kan också störa fåglarnas reproduktion, vilket vore en onödig negativ påverkan på fåglarnas population.

Tabell 1. Fynd av rödlistade arter inom det avgränsade området enligt figur 2. Antalet rapporterade fynd nationellt och i Lycksele lappmark redovisas för

Art	Antal obs. nationellt (1997-2022) (avrundat till närmsta femtusental)	Ungefärligt antal obs. Lycksele lappmark (1997-2022)	Rödlistnings-kategori	Bilaga i Fågel-direktivet
<b>Björktrast</b> ( <i>Turdus pilaris</i> )	580 000	8 000	Nära hotad (NT)	Bilaga 2
<b>Blå kärrhök</b> ( <i>Circus cyaneus</i> )	210 000	600	Nära hotad (NT) Prioriterad art i Skogsvårdslagen	<b>Bilaga 1</b>
Brushane ( <i>Calidris pugnax</i> )	310 000	1 400	Sårbar (VU) Omfattas av ÅGP – Vadare på sydsvenska strandängar (rapport 6680)	
<b>Buskskvätta</b> ( <i>Saxicola rubetra</i> )	265 000	1 500	Nära hotad (NT)	
Drillsnäppa ( <i>Actitis hypoleucos</i> )	300 000	3 300	Nära hotad (NT)	
<b>Dubbelbeckasin</b> ( <i>Gallinago media</i> )	10 000	130	Nära hotad (NT) Tidigare ÅGP 2006-2009 (rapport 5703)	
Fiskmås ( <i>Larus canus</i> )	670 000	300	Nära hotad (NT)	
<b>Fjällvråk</b> ( <i>Buteo lagopus</i> )	285 000	1 500	Nära hotad (NT)	
Gråtrut ( <i>Larus argentatus</i> )	580 000	3 000	Sårbar (VU)	
<b>Grönfink</b> ( <i>Chloris chloris</i> )	850 000	6 500	Starkt hotad (EN)	
<b>Gulsparr</b> ( <i>Emberiza citrinella</i> )	620 000	4 000	Nära hotad (NT)	
Havsörn ( <i>Haliaeetus albicilla</i> )	695 000	1 300	Nära hotad (NT) ÅGP (2009-2013)	
Hussvala ( <i>Delichon urbicum</i> )	255 000	2 500		
Kricka ( <i>Anas crecca</i> )	635 000	4 200	Sårbar (VU)	
<b>Kråka</b> ( <i>Corvus corone cornix</i> )	785 000		Nära hotad (NT)	
<b>Lappsparr</b> ( <i>Calcarius calcarius</i> )	45 000	1 500	Sårbar (VU)	
<b>Rödvingetrast</b> ( <i>Turdus iliacus</i> )	370 000	7 500	Nära hotad (NT)	
Smålom ( <i>Gavia stellata</i> )	165 000	1 500	Nära hotad (NT)	
Stare ( <i>Sturnus vulgaris</i> ) – födosök	735 000	2 000	Sårbar (VU)	
<b>Svartvit flugsnappare</b> ( <i>Ficedula hypoleuca</i> )	545 000	9 000	Nära hotad (NT)	
<b>Sävsparr</b> ( <i>Emberiza schoeniclus</i> )	635 000	5 600	Nära hotad (NT)	
<b>Talltita</b> ( <i>Poecile montanus</i> )	260 000	8 500	Nära hotad (NT)	
Vinterhämpling ( <i>Linaria flavirostris</i> )	90 000	500	Sårbar (VU)	



### 3 BESKRIVNING AV OMRÅDET OCH PLANERAD VERKSAMHET

Det aktuella planområdet ligger i Hemavans fjällområde, cirka 475-650 m.ö.h. och utgör drygt hälften av fastigheten LAXNÄS 2:117 (2) (se figur 1). Området är cirka 23 ha stort och utgörs av brant, sydsluttande, bergsterräng med fjällbjörkvegetation med inslag av -i huvudsak- gran i de nedre delarna av fastigheten. I den översta delen av det aktuella planområdet börjar, enligt kartmaterial från Lantmäteriet, övergången från fjällbjörkskog till kalvfjäll, men karaktären av fjällbjörkskog finns fortfarande (se figur 3). Ovanför det aktuella planområdet, i den övre halvan av fastigheten LAXNÄS 2:117 (2) övergår fjällbjörkskogen helt till kalvfjäll.



Figur 3. Fotografier tagna i exploateringsområdets norra del. Den frodiga vegetationen med vittnar om relativt näringsrika förhållanden.

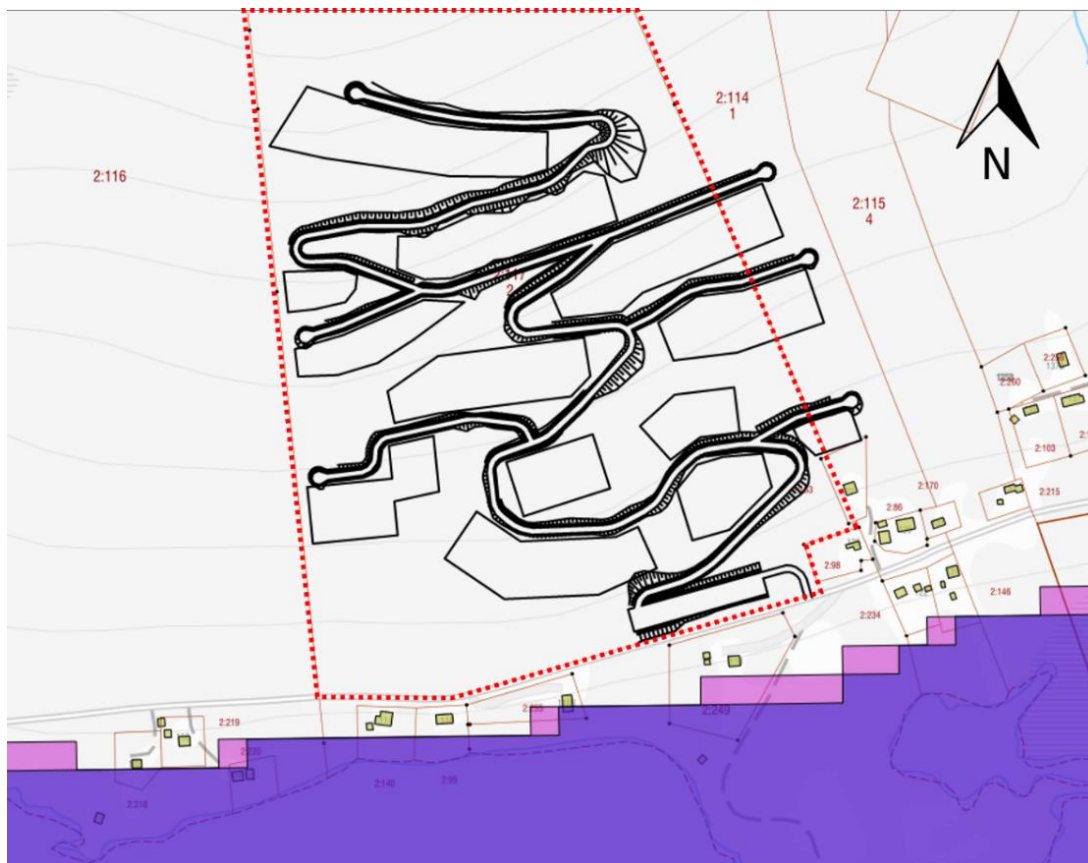
Fastigheten LAXNÄS 2:117\_2 gränsar mot Vindelfjällens naturreservat (tillika Natura 2000-område som omfattas av Fågel- och Art- och habitatdirektivet) och i söder mot väg AC 1117. Utifrån analys av flygfoton/historiska flygfoton (eniro.se, 2022) samt utförd NVI (Pelagia Nature & Environment AB, 2020) bedöms områdena väster och öster om fastigheten vara av liknande karaktär, med liknande natur och naturgeografiska förutsättningar som det aktuella området (med viss variation i fördelningen av våtmarksmiljöer). I planområdets östra del finns ett fuktstråk/bäckmiljö. Åtminstone de nedre delarna av området bedöms ha nyttjats som betesmark tidigare, vilket (tidigare) relativt frodvuxna enar med döende grenar vittnar om.

## FÖRE EXPLOATERING

Förutom en mindre fastighet (2:98; i sydöstra delen av planområdet, se figur 4) är planområdet i nuläget obebyggt och utgörs av fjällbjörkskog på brant sydsluttande bergsterräng med enstaka inslag av gran. Längs planområdets östra gräns finns en bäck med en del mindre sidorinnstråk.

## EFTER EXPLOATERING

I det aktuella planområdet planeras det för byggnation av cirka 40 fritidshus med tillhörande vägnät (grusvägar; enligt figur 4). Enligt gjord dagvattenutredning (Tyréns Sverige AB, 2022) föreslås en skyddszon om 5 m på vardera sida av bäcken. Delar av området kommer fortfarande vara naturmark och ha björkskogskaraktär, men dessa delar kommer troligtvis glesas ut med färre antal träd.



Figur 4. Områden som planeras att bebyggas (svarta "rutor"), inkluderat vägnät inom det aktuella planområdet (röd-streckad linje). Figuren visar även högsta tänkbara vattennivå (rosa) i Stor-Laisan, resp. högsta vattennivå vid ett 100-årsregn i Stor-Laisan (lila) (MSB,2020). Figur från dagvattenutredning (Tyréns Sverige AB, 2022).

### 3.1 BESKRIVNING AV NATURVÄRDESOBJEKT

Inom det aktuella området har ett naturvärdesobjekt (objekt 3) avgränsats (se figur 5). I princip hela detaljplaneområdet ingår i objektet.





Figur 5. Avgränsade naturvärdesobjekt vid utförd NVI 2020 (Pelagia Nature & Environment AB, 2020).

Objektet beskrivs som en naturligt uppkommen och opåverkad fjällbjörkskog, där dominansen av björk här och där bryts till förmån för soligena kärr och bergsbranter. I kärren är det en förhållandevis artrik flora, men inga rödlistade arter påträffades vid utförd inventering, däremot påträffades en relativt rik förekomst av fläcknycklar vilka är fridlysta enligt 8 § artskyddsförordningen (fynd av spindelblomster, vilken är fridlyst enligt samma § gjordes vid annat tillfälle och redovisas därför inte i detta avsnitt). Sammantaget bedömdes fjällbjörkskogen och de soligena kärren ha ett visst biotopvärde. Likaså bedömdes området ha ett visst artvärde, tack vare den relativt rika förekomsten av fläcknycklar (och spindelblomster). Detta ger sammantaget ett *Påtagligt naturvärde, klass 3* (se tabell 2). Biotopen är inte sällsynt eller ovanlig i området och liknande miljöer finns exempelvis i området kring Hemavans (men där finns fler naturvärdsarter).

Tabell 2. Naturvärdesklasser med beskrivning.

Naturvärdesklass	Beskrivning
<b>Naturvärdesklass 1</b> <i>Högsta naturvärde</i>	Miljöer av högsta bevarandevärde med naturliga processer, många värdefulla strukturer och naturvärdsarter. Varje enskilt område är av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på nationell eller global nivå.
<b>Naturvärdesklass 2</b> <i>Högt naturvärde</i>	Bevarandevärda miljöer med ett flertal påtagliga biotopkvaliteter och ett påtagligt artvärde. Varje enskilt område är av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional eller nationell nivå.
<b>Naturvärdesklass 3</b> <i>Påtagligt naturvärde</i>	Miljöer med inslag av naturliga processer och strukturer samt av naturvärdsarter. Det är av särskild betydelse att dessa områdens ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras.
<b>Naturvärdesklass 4</b> <i>Visst naturvärde</i>	Områden som påverkats av negativ mänsklig aktivitet men där det trots allt finns biotopkvaliteter eller arter av viss positiv betydelse för biologisk mångfald. Det är av betydelse att dessa områdens ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras.

## 4 BESKRIVNING OCH BEDÖMNING AV ARTER I OMRÅDET

### 4.1 4.1 SPINDELBLOMSTER

#### 4.1.1 ARTENS SKYDD OCH RÖDLISTEKATEGORI

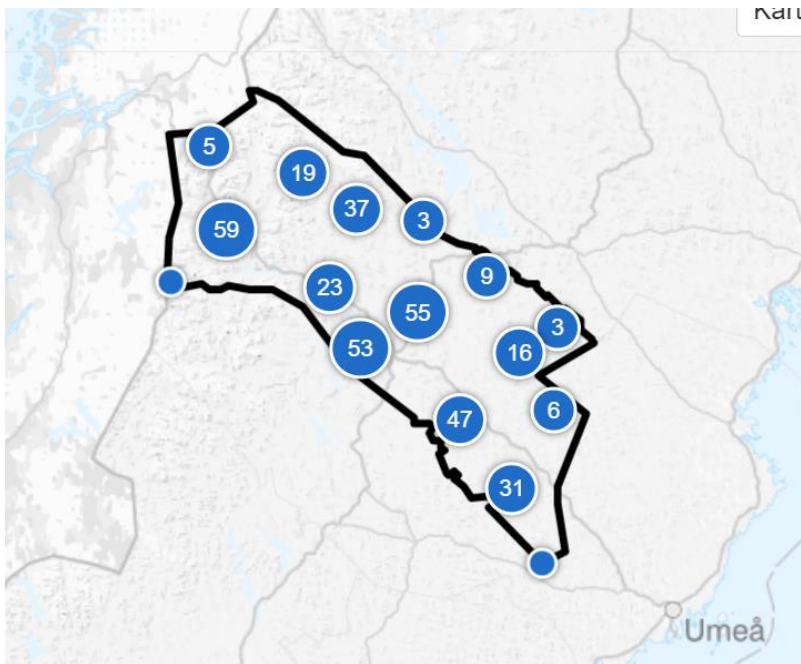
Spindelblomster tillhör familjen *Orchidaceae*. Samtliga arter i familjen *Orchidaceae* är fridlysta enligt § 8 i hela landet. Spindelblomster är kategoriserad som Livskraftig (LC). Orkidéer har ofta mycket speciella krav på sin livsmiljö och många är därför hotade till följd av förändringar i miljön. Ett annat hot har utgjorts av att många av de ovanliga och tilltalande arterna har varit föremål för omfattande plockning eller grävts upp för försäljning (Naturvårdsverket 2009). Spindelblomster bedöms inte tillhöra de mest uppseendeväckande orkidéerna och de har troligen därför inte samlats in i stor utsträckning.

#### 4.1.2 UTBREDNING OCH BEVARANDESTATUS

Spindelblomster (*Neottia cordata*) är en lågväxt, späd och oansenlig orkidé. Spindelblomster blommar från maj till augusti med mycket små, brunaktigt gröna blommor som sitter samlade i en axlik klase. Arten hittas vanligen på fuktig, skuggig, ofta mager, genomsilad och vitmossbeväxt mark. Den växer oftast i fuktiga, mossrika barrskogar, främst i granskogar och sumpskogar, ofta vid källdrag och bäckar, samt även längs myrkanter, vägdiken och videsnår **Invalid source specified**. Den förekommer även i björkskog och på myrmarker i fjällen. På permanent fuktig mark kan den växa mer öppet såsom i myrkanter. Arten gynnas av markförhållanden med rörligt markvatten. Den växer ofta i små grupper då den kan föröka sig vegetativt genom utskjutande rotskott i humustäckets övre del. Spindelblomster, liksom andra orkidéer, är beroende av sin symbios med svampar och bildar mykorrhiza (Nitare, 2019). Spindelblomster är utpekad av Skogsstyrelsen som en skoglig signalart. Den anges vara mycket känslig för uttorkning och markskador (Nitare, 2019). Förekomst av arten indikerar långvarig beskuggning och hög luftfuktighet i granskog på frisk mark. Ofta i brandrefugiala lägen med långvarig trädkontinuitet. Där arten förekommer på mer fuktig mark är den mindre kräsen men vill gärna ha rörligt markvatten i kombination med ostörd vegetation och intakt markprofil (Nitare, 2019).

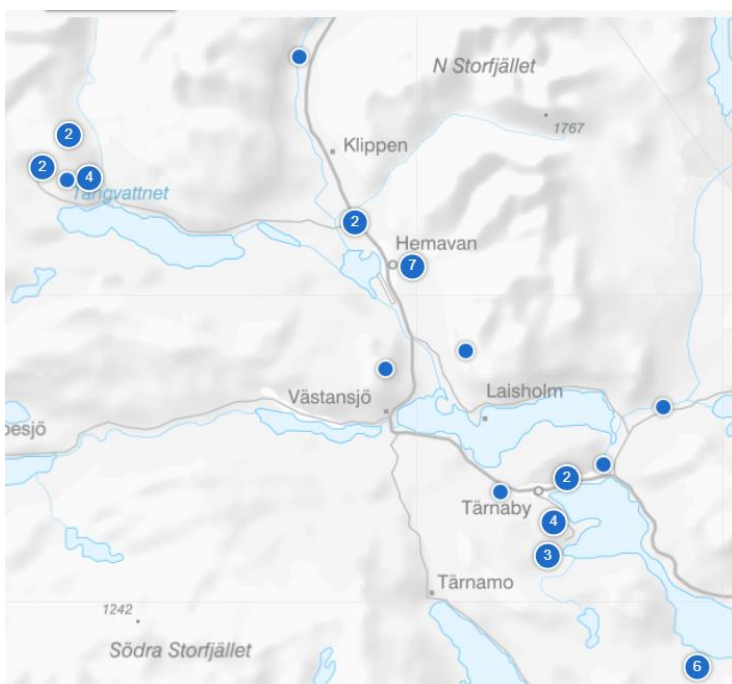
Spindelblomster är relativt ojämnt spridd över landet (Nitare, 2019). Arten är ganska vanlig i de mellersta och norra delarna av landet, men förekommer mer sällsynt i södra Sverige. Spindelblomster är inte upptagen i den svenska Rödlistan utan klassas som LC (livskraftig) enligt Artdatabanken (Artfakta, 2022) vid senaste revideringen av rödlistan (2020). Slutavverkningar och skogsmarksdikning har dock gjort att arten i många trakter minskat starkt under senare år (Nitare, 2019). Eftersom Artdatabanken gör en bedömning att arten anses livskraftig nationellt så innebär det att artens bevarandestatus anses gynnsam på nationell nivå. Bevarandestatusen kan dock skilja sig åt regionalt och lokalt över landet. Utsökning har gjorts i Artportalen (2022-10-12) för alla rapporter av spindelblomster inom Lycksele lappmark, respektive inom området Laxnäs-Hemavan, under åren 1997-2021. Fyndplatserna i Lycksele lappmark presenteras översiktligt, regionalt i figur 6, och på lokal nivå – området Laxnäs/Hemavan i figur 7.





Figur 6. Fynd av spindelblomster i Lycksele lappmark under åren 1997-2022 (utklipp från artportalen.se, 20221012). © Lantmäteriet

Spindelblomster är en relativt oansenlig orkidé, vilket eventuellt kan göra att den förbises. Detta bedöms kunna bidra till relativt få fynd (i förhållande till exempelvis fläcknycklar). Antalet fyndplatser regionalt är enligt Artdatabanken 378 st. (2022-11-10) och lokalt 39. Inom Storumans kommun (ungefär halva ytan av Lycksele lappmark) är antalet fyndplatser 158 st. Notera att på vissa fyndplatser kan flera individer vara rapporterade (förekommer lokaler med 10-tals men även lokaler med >100 individer).



Figur 7. Fyndplatser av spindelblomster i området Laxnäs-Hemavan (39 st) under åren 1997-2022 (utklipp från artportalen.se 20221012). © Lantmäteriet

#### 4.1.3 FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SPINDELBLOMSTER INOM DET AKTUELLA OMRÅDET

Enstaka exemplar av spindelblomster påträffades vid besök av Tyréns Sverige AB 2022, i det intermediära kärret inom naturvärdesobjekt 2, i nära anslutning till bäckmiljön. Det påträffades inga exemplar vid inventering 2021, men att de sannolikt var utblommade vid det tillfället har troligen spelat in. Det går därmed inte att uppskatta antalet mer precist, men utifrån gjorda fynd 2022 är det troligen ett mindre antal som finns i området.

#### 4.1.4 KONSEKVENSER AV PLANEN

Eftersom den nuvarande planutformningen planerar att lämna en kantzona på cirka 5 m mot bäcken går det inte att utesluta att livsmiljön för arten eventuellt finns kvar inom området. Fynden är heller inte koordinatsatta, vilket gör att det blir stora osäkerheter i bedömning huruvida påverkan gäller samtliga individer inom det avgränsade området eller om endast enstaka individer påverkas. Det bedöms dock vara sannolikt att artens livsmiljö kommer att minska inom fastigheten då den är känslig för uttorkning och markskador. Det går inte att utesluta att förhållandena i den lämnade kantzonen till bäcken ändras så pass att artens habitatskrav inte längre uppfylls. Eftersom det inte bedöms finnas förutsättning för nyetablering av nytt bestånd i de exploaterade delarna finns det därmed risk att en livsmiljö försvinner. Delpopulationen som riskerar att påverkas negativt utgör omkring 2,5 procent av den lokala populationen och 2,5 promille av den regionala populationen. Eftersom det inom det lokala området (enligt figur 7) förekommer fyndplatser med >100 fynd, bedöms andelen individer av den totala (regionala) populationen, som påverkas negativt av en eventuell exploatering, vara betydligt lägre. Sannolikt finns det dessutom många exemplar som inte är rapporterade.

#### 4.1.5 BEDÖMNING AV PÅVERKAN PÅ BEVARANDESTATUS

Artens krav på livsmiljö bedöms vara relativt anspråkslösa och lämpliga livsmiljöer finns i relativt stora delar av Lycksele lappmark, vilket också den relativt jämna fördelningen av fynd inom regionen signalerar (se figur 6). Arten har inte heller lika höga krav på specifika växtmiljöer som exempelvis vissa kalkkrävande orkidéer har. Det förefaller vara troligt att det relativt fåtaliga inrapporterade fynden är kopplat till att många områden är relativt otillgängliga samt att arten är relativt anspråkslös till utseendet.

Även om planförslaget innebär att alla individer av spindelblomster inom planområdet grävs bort vid exploatering/påverkas negativt bedöms förlusten i dagsläget sannolikt inte innebära någon betydande påverkan på den lokala populationens bevarandestatus, sett till hela Umeälvens fjällområde (eller Storumans kommun). Detaljplanen bedöms följaktligen inte försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Orkidéer är fridlysta som grupp för att vissa av de mer uppseendeväckande arterna har varit utsatta för insamling och uppgrävning samt att vissa arter kräver väldigt specifika växtmiljöer.

Eftersom spindelblomster och dess livsmiljö är relativt vanligt förekommande regionalt, lokalt och nationellt samt att den är förhållandevis anspråkslös i habitatkrav,

bedöms den planerade verksamheten inte påverka gynnsam bevarandestatus för arten negativt.

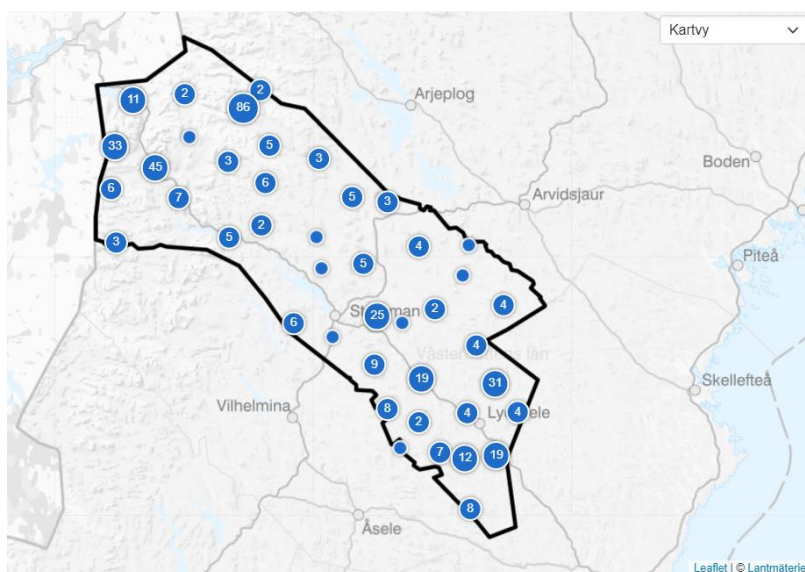
## 4.2 4.2 FLÄCKNYCKLAR

### 4.2.1 ARTENS SKYDD

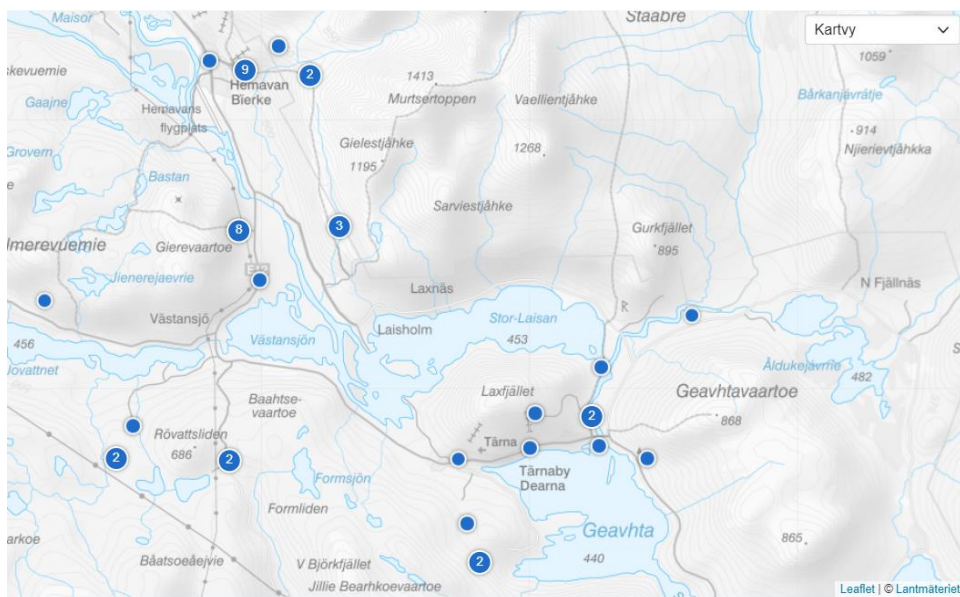
Fläcknycklar tillhör familjen *Orchidaceae*. Samtliga arter i familjen *Orchidaceae* är fridlysta enligt § 8 i hela landet. Fläcknycklar är kategoriserad som Livskraftig (LC). Orkidéer har ofta mycket speciella krav på sin livsmiljö och många är därför hotade till följd av förändringar i miljön. Ett annat hot har utgjorts av att många av de ovanliga och tilltalande arterna har varit föremål för omfattande plockning eller grävs upp för försäljning (Naturvårdsverket 2009). Fläcknycklar bedöms vara så pass vanlig och den tillhör inte de mest uppseendeväckande orkidéerna och de har troligen därför inte samlats in i stor utsträckning

### 4.2.2 UTBREDNING OCH BEVARANDESTATUS

Fläcknycklar (*Dactylorhiza maculata*) är vanligt förekommande i Lycksele lappmark och kan på lokaler där det finns förutsättning hittas i stora mängder (bedömning utifrån samlad Fälterfarenhet). Enligt Artportalen är arten kopplad till en mängd olika biotoper såsom gräsmarker (fuktiga-blöta, trädbärande eller öppna), barrskogar, myrbiotoper (såväl kalkrika som kalkfattiga), löv-/barrblandskog och löv- eller ädellövsskogar. Sedan 1997 har, nationellt, omkring 32 000 observationer/fyndplatser rapporterats till Artdatabanken, varav cirka 400 fyndplatser är från Lycksele lappmark. Fyndplatserna i Lycksele lappmark presenteras översiktligt i figur 8 och på lokal nivå – området Laxnäs/Hemavan i figur 9. Fläcknycklar är klassificerad som Livskraftig (LC) nationellt. Att antalet fyndplatser är förhållandevis få regionalt i förhållande till antalet nationella fyndplatser bedöms kunna kopplas till att regionen har relativt vidsträckt område där det inte rör sig så många människor (och de som rör sig inom områdena har kanske inte något intresse eller incitament för att rapportera in fynd).



Figur 8. Fynd av fläcknycklar i Lycksele lappmark under åren 1997-2022 (utklipp från artportalen.se, 20221012). © Lantmäteriet



Figur 9. Fynd av fläcknycklar i området kring Laxnäs och Hemavan under åren 1997-2022 (utklipp från artportalen.se, 20221012). © Lantmäteriet

#### 4.2.3 FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR FLÄCKNYCKLAR INOM DET AKTUELLA OMRÅDET

En relativt riklig förekomst av fläcknycklar, uppskattningsvis ett par hundra exemplar, påträffades vid besök av Pelagia Nature & Environment AB 2021. Främst i det soligena kärret inom naturvärdesobjekt 3, i nära anslutning till bäckmiljön.

#### 4.2.4 KONSEKVENSER AV DEN PLANERADE VERKSAMHETEN

Precis som för spindelblomster är förekomsten av fläcknycklar kopplad till bäckmiljön och det soligena kärret. Eftersom den nuvarande planutformningen planerar att lämna en kantzon på cirka 5 m mot bäcken går det inte med säkerhet att bedöma hur stor del av livsmiljön för arten som kommer finns kvar inom området. Fynden är heller inte koordinatsatta, vilket gör att det blir stora osäkerheter i bedömning huruvida påverkan gäller samtliga individer inom det avgränsade området eller om endast enstaka individer påverkas. Det bedöms dock vara sannolikt att artens livsmiljö kommer att minska inom fastigheten, men med avseende på att arten är förhållandevis anspråkslös i sina habitatskrav bedöms risken som låg för att förhållandena i den lämnade kantzonen till bäcken ändras så pass att artens habitatskrav försvinner helt. Eftersom det inte bedöms finnas förutsättning för nyetablering av nytt bestånd i de exploaterade delarna finns det sammantaget en risk att en del av en livsmiljö försvinner, med följden att uppemot ett hundratal individer påverkas negativt.

Delpopulationen som riskerar att påverkas negativt utgör omkring 2,5 procent av den lokala populationen och 2,5 promille av den regionala populationen. Eftersom det inom det lokala området (enligt figur 9) förekommer fyndplatser med närmare 100 fynd, bedöms andelen individer av den totala (regionala) populationen, som påverkas negativt av en eventuell exploatering vara lägre. Sannolikt finns det dessutom många exemplar som inte är rapporterade och det bedöms vara troligt att antalet individer i varje fynd inte alltid är rapporterat (endast förekomsten rapporterad).

#### 4.2.5 BEDÖMNINGA AV PÅVERKAN PÅ BEVARANDESTATUS LOKALT OCH REGIONALT

Artens krav på livsmiljö bedöms vara relativt anspråkslösa och lämpliga livsmiljöer finns över stora delar av Lycksele lappmark, vilket också antalet fynd signalerar (se figur 9 och 10). Arten har inte heller lika höga krav på specifika växtmiljöer som exempelvis vissa kalkkrävande orkidéer har. Det förefaller vara troligt att det relativt fåtaliga inrapporterade fynden är kopplat till att många områden är relativt otillgängliga samt att arten är relativt anspråkslös till utseendet.

Även om planförslaget skulle innebära att alla individer av fläcknycklar inom planområdet grävs bort vid exploatering/påverkas negativt bedöms förlusten i dagsläget sannolikt inte innebära någon betydande påverkan på den lokala populationens bevarandestatus, sett till hela Umeälvens fjällområde (eller Storumans kommun). Detaljplanen bedöms följaktligen inte försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Orkidéer är fridlysta som grupp för att vissa av de mer uppseendeväckande arterna har varit utsatta för insamling och uppgrävning samt att vissa arter kräver väldigt specifika växtmiljöer.

Eftersom fläcknycklar och dess livsmiljö är vanligt förekommande regionalt, lokalt och nationellt bedöms den planerade verksamheten inte påverka eller försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde.

## 5 FÅGLAR

### 5.1 BJÖRKTRAST

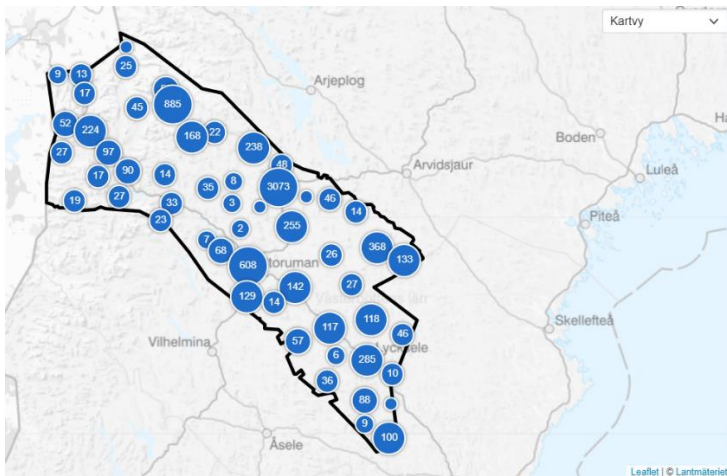
#### 5.1.1 ARTENS SKYDD

Björktrast är fridlyst enligt 4 § artskyddsförordningen. Ingår i fågeldirektivets bilaga 2.

#### 5.1.2 UTBREDNING OCH BEVARANDESTATUS

Björktrast (*Turdus pilaris*) förekommer över hela landet och antalet reproduktiva individer överstiger gränsvärdet för rödlistning. Emellertid har minskningstakten för den svenska populationen under de senaste 15 åren varit hög. Minskningstakten bedöms vara nära gränsvärdet för Sårbar (VU). Arten är idag bedömd som Nära hotad (NT). Antalet fynd, inrapporterade till Artportalen, i Lycksele lappmark under åren 1997 redovisas översiktligt i figur 10. Cirka 8000 fynd är rapporterade i Lycksele lappmark under denna period. Inom Storumans kommun är antalet observationer omkring 1500 (varav fler av fynden innefattar fler än en individ – vissa fynd uppemot 200 ex.)

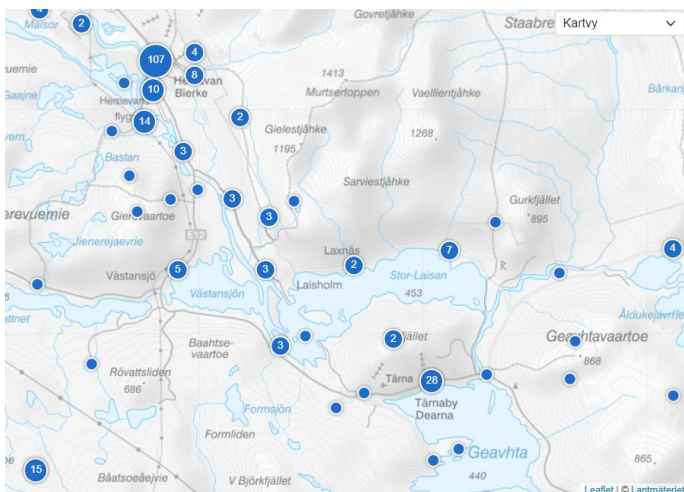




Figur 10. Observationer av björktrast i Lycksele lappmark under åren 1997-2022 (utklipp från Artportalen, 2022).

### 5.1.3 FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR BJÖRKTRAST INOM DET AKTUELLA OMÅRDET

Förutsättningarna för häckning av björktrast bedöms vara mycket goda, med god tillgång på insekter. Habitatet inom det aktuella området skiljer sig dock inte påtagligt från omgivande fjällbjörkskogar (med avseende på lämplighet för björktrast). Inom närområdet (Laxnäs/Hemavan) finns ett antal observationer gjorda, se figur 11, men inga inom exploateringsområdet. Med anledning av att habitatsraven inom exploateringsområdet på många sätt är uppfyllda förefaller det dock vara mycket sannolikt att arten häckar återkommande i området.



Figur 11. Observationer av björktrast i området Laxnäs-Hemavan under åren 1997-2022 (utklipp från Artportalen, 2022).

### 5.1.4 KONSEKVENSER AV DEN PLANERADE VERKSAMHETEN

Schakt och anläggningsarbete bedöms kunna utföras under en tid på året då häckning inte påverkas. Inom delar som lämnas som naturområde inom detaljplaneområdet kommer det sannolikt finnas fortsatt möjlighet för björktrast att häcka (om än, troligtvis, med utrymme för färre antal revir). Någon signifikant påverkan på den lokala

populationen av björktrast i området, över tid, kan inte förväntas på grund av en exploatering.

### 5.1.5 BEDÖMNING AV PÅVERKAN PÅ BEVARANDESTATUS

Artens krav på livsmiljö bedöms vara uppfyllda inom stora delar av fjällbjörk- och fjällskogsområdet. Eftersom björktrast och dess livsmiljö är relativt vanligt förekommande regionalt och lokalt samt att möjligheten för arten att häcka i lokalområdet inte påverkas på ett betydande sätt av den planerade exploateringen, bedöms den planerade verksamheten inte påverka artens bevarandestatus arten negativt.

## 5.2 BLÅ KÄRRHÖK

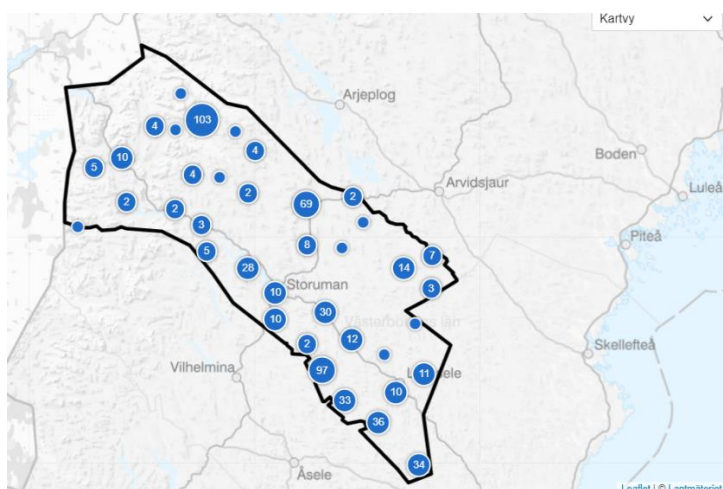
### 5.2.1 ARTENS SKYDD

Blå kärrhök är fridlyst enligt 4 § artskyddsförordningen. Arten ingår i Artdirektivet Bilaga 1.

### 5.2.2 UTBREDNING OCH BEVARANDESTATUS

Blå kärrhök (*Circus cyaneus*) förekommer/häckar främst i Norrbottens- och Västerbottens län, men tidvis även i övriga Norrlandslänen. Häckningen sker på marken i lågvuxen, tät vegetation på myrar, stora hyggen, kärr eller på hedar, men även i vide- eller björksnår. Blå kärrhökens häckning är till stor del kopplad till smångarförekomst.

Antalet reproduktiva individer skattas till 1700 (ca. 800 par). Utbredningsområdet överskrider gränsvärdet för rödlistning (förekomstareal = 3324 km<sup>2</sup>). Populationen har de senaste tre generationerna (1 generation = 7 år) varit någotsånär stabil. Enligt Artdatabanken är den troligaste bedömningen att arten är i kategorin Nära hotad (NT). Antalet individer bedöms överstiga gränsvärdet för sårbar. Den europeiska populationen beräknas uppgå till minst 32000 par. Antalet observationer i Lycksele lappmark uppgår till cirka 600 st. Rapporterade fynd av blå kärrhök i Lycksele lappmark redovisas i figur 12.



Figur 12. Fynd av blå kärrhök i Lycksele lappmark under åren 1997-2022 (utklipp från artportalen.se).

### 5.2.3 FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR BLÅ KÄRRHÖK INOM DET AKTUELLA OMRÅDET

Under åren 1997-2022 har två observationer av blå kärrhök inrapporterats i området Sarviestjånke sydsluttning, figur 13 (september, 2018 och maj 2021). Inom det aktuella området för exploatering är inga observationer gjorda. Kärrhöken bygger alltid sitt bo på marken i terräng som har hedartad/buskig/kärrartad karaktär. Videsnår och björksnår är också vegetationstyper som nämns i Artfakta (Artfakta, 2022). Utifrån de bohabitat som nämns i Artfakta bedöms det inte vara troligt att exploateringsområdet utgör lämpligt habitat för blå kärrhök (jämför figur 4 mot de habitatkrav som anges ovan), men eftersom trädgränsen är relativt nära utesluts inte möjligheten. Observationer av blå kärrhök i Laxnäs/Hemavan-området visas i figur 13.



Figur 13. Fynd av blå kärrhök i området Laxnäs/Hemavan under åren 1997-2022 (utklipp från artportalen.se).

### 5.2.4 KONSEKVENSER AV DEN PLANERADE VERKSAMHETEN

Initialt anläggningsarbete bedöms kunna utföras under tid på året då häckning inte pågår. Eftersom habitatkraven endast bedöms vara uppfyllda, till fullo, utanför planområdet - i de översta delarna av fastigheten 2:117 (2)- är det inte troligt att den planerade verksamheten påverkar blå kärrhökens förutsättningar för eventuell häckning på Sarviestjånke, negativt på ett påtagligt sätt.

### 5.2.5 BEDÖMNING AV PÅVERKAN PÅ BEVARANDESTATUS

Artens krav på livsmiljö/häckning bedöms överlag vara kopplat till delar utanför själva utredningsområdet. Lämpliga livsmiljöer finns på stora delar av kalfjället, där



vegetationen är lägre och landskapet mer öppet. Överlag bedöms blå kärrhök, i lokalområdet och inom regionen vara mer beroende av födotillgång än av lämpliga boplatser (se exempelvis (Temeles, 1987). Eftersom den planerade verksamheten inte berör några betydande delar vad gäller födosök bedöms ingen signifikant påverkan bli på blå kärrhökens möjlighet att häcka i området och det bedöms därmed inte heller bli någon påverkan på artens möjlighet att uppnå gynnsam bevarandestatus.

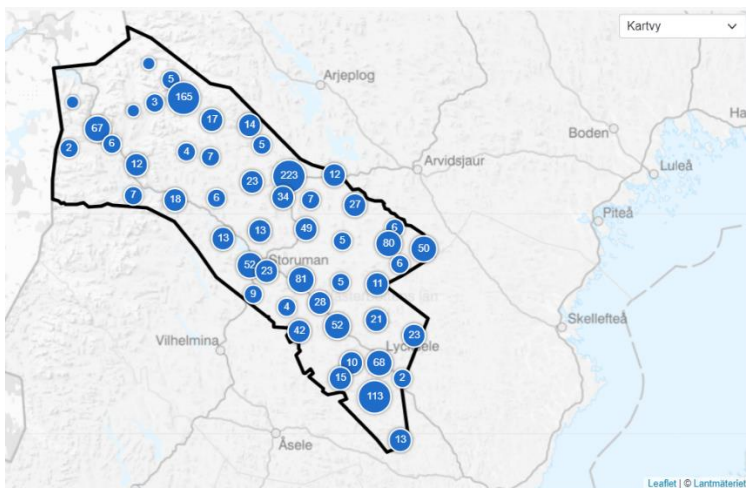
### 5.3 BUSKSKVÄTTA

#### 5.3.1 ARTENS SKYDD

Buskskvätta är fridlyst i hela landet enligt 4 § artskyddsförordningen.

#### 5.3.2 UTBREDNING OCH BEVARANDESTATUS

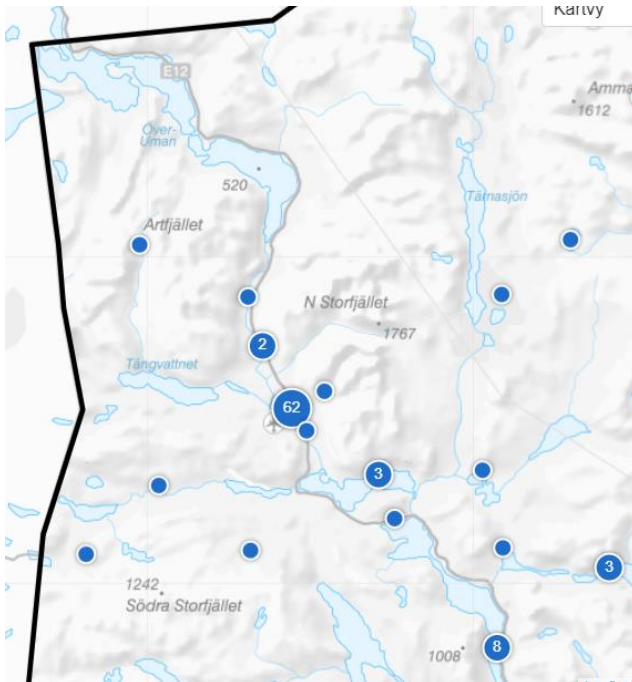
Buskskvätta (*Saxicola rubetra*) häckar allmänt (eller tämligen allmänt) över hela landet, men är mest förekommande i jordbrukslandskap, på större hyggen och öppna myrar. Den förekommer också sparsamt i fjällbjörkregionen men där mest i anslutning till myrar i dalgångarna. Arten har uppvisat minskande population det senaste halva seklet. Under de senaste 10 åren har minskningen varit cirka 15 %. Samma utveckling har skett även i Norge och Finland. De senaste 30 åren har minskningen i Sverige uppgått till 34-50 %. Arten bedöms enligt Artdatabanken vara Nära hotad (NT). Minskningstakten för den svenska populationen bedöms dock vara Sårbar (VU). Antalet observationer i Lycksele lappmark uppgår till ca. 1500 st. Observationer av buskskvätta i Lycksele lappmark redovisas översiktligt i figur 14.



Figur 14. Fynd av buskskvätta i Lycksele lappmark under åren 1997-2022 (utklipp från artportalen.se).

#### 5.3.3 FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR BUSKSKVÄTTA INOM DET AKTUELLA OMÅRDET

Inom det aktuella området, eller i närområdet på norra sidan av Stor-Laisan, har 4 observationer rapporterats till Artportalen. Många observationer har gjorts i Hemavan-området (se figur 15). Buskskvättan är främst kopplad till öppna miljöer och bedöms inte ha så stark koppling till de miljöer som finns inom detaljplaneområdet. Möjligtvis att det den har möjlighet att häcka längst ner efter fjällsidan (inom exploateringsområdet).



Figur 15. Fynd av busk-skvätta i Laxnäs-Hemavanområdet under åren 1997-2022 (utklipp från artportalen.se).

#### 5.3.4 KONSEKVENSER AV DEN PLANERADE VERKSAMHETEN

Den naturmark som finns lämnas inom detaljplaneområdet och bedöms bli mer öppen och brynartad än vad som är fallet nu. Eftersom de planerade byggnaderna är tänkta stugor för främst skidturism bedöms mänskliga aktiviteter under tidiga häckningsperioden vara fåtaliga och området därmed relativt lugnt. Det kan eventuellt gynna arten. Antalet rapporter från Hemavan bedöms delvis kunna vara ett resultat av många skapade brynartade miljöer och småbiotoper (dikesrenar, stensamlingar mm), men en viss beaktning får också tas för att området är relativt välbesökt av biologistudenter från bl.a. Umeå universitet.

#### 5.3.5 BEDÖMNING AV PÅVERKAN PÅ BEVARANDESTATUS

Artens krav på livsmiljöer har inte jättestark koppling till de förutsättningar som råder idag i området. Det bedöms vara troligt att förutsättningarna för arten kan förbättras något, lokalt, vilket i sådana fall kan få en positiv, om än mycket begränsad, påverkan på bevarandestatusen i ett lokalt perspektiv.

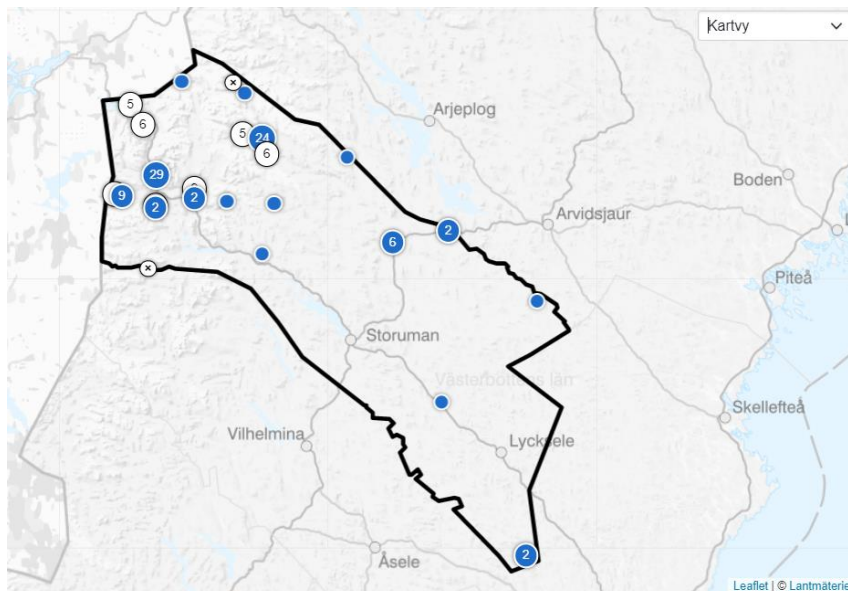
### 5.4 DUBBELBECKASIN

#### 5.4.1 ARTENS SKYDD

Dubbelbeckasin (*Lacera vivipara*) är fridlyst enligt § 6 i hela landet.

#### 5.4.2 UTBREDNING OCH BEVARANDESTATUS

Dubbelbeckasin (*Gallinago media*) har sedan 1920-talet minskat och försvunnit från stora delar av sitt forna utbredningsområde i Nordvästeuropa och Skandinavien. Nuvarande utbredningsområde finns i huvudsak i ett stråk mellan baltländerna-Polen-Vitryssland-Ryssland-Ukraina. En isolerad, sparsam, population finns även i den skandinaviska fjällkedjan (under häckning). På den svenska sidan av fjällkedjan är en tydlig koncentration i de mellersta delarna, vilket inbegriper södra Lappland, Jämtland-Härjedalen. Antalet reproduktiva individer i Sverige skattas till ca. 3600 st. En minskning av populationens storlek förväntas ske på grund av minskade kvalitet på artens habitat. Fortgående minskning av populationen i kombination med att antalet reproduktiva individer är lågt gör att arten rödlistas som Nära hotad (NT). I Åtgärdsprogrammet (Naturvårdsverket, 2007) påpekas det att exploatering av spelplatser och rastlokaler bör undvikas för att undvika att skada arten. Antalet gjorda observationer av dubbelbeckasin i Lycksele lappmark uppgår till ca. 130 st. Antalet fynd av dubbelbeckasin inom Lycksele lappmark redovisas i figur 16.



Figur 16. Fynd av dubbelbeckasin i Lycksele lappmark under åren 1997-2022 (utklipp från artportalen.se). Vita cirklar innebär ej verifierade/återfunna fynd.

#### 5.4.3 FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR DUBBELBECKASIN INOM DET AKTUELLA OMÅRDET

Dubbelbeckasin har omfattats av åtgärdsprogram (Naturvårdsverket, 2007) och det är en art som väcker ett relativt stort intresse inom naturvården. Det finns därmed en förhållandevis god kännedom om de lokaler/områden/typer av habitat där de leker kontinuerligt i Sverige (med det inte sagt att alla lokaler för lek är kända). I Skandinavien är lekarna framför allt belägna i översilningsmyrar eller backkärr - alltså soligena kärr, vilket finns inom det aktuella området. Emellertid ska den typiska spelplatsen i fjällkedjan vara i ungefär nivå med trädgränsen. Detta innebär att stora delar av det aktuella området inte uppfyller de habitatkrav som dubbelbeckasinen har vad gäller spelplats. Det bedöms vara troligt att endast de översta delarna, vilka kommer lämnas som naturmark, kan utgöra potentiella leklokaler men vid en jämförelse mellan vegetationen på en dokumenterad spelplats (Ekblom & Tjernberg,

2022) och den frodiga vegetation (med relativt högvuxna träd och skuggiga förutsättningar) som råder i det aktuella området (se figur 4) bedöms det inte vara särskilt troligt att dubbelbeckasinen har spelplats inom exploateringsområdet. I ÅGP (Naturvårdsverket, 2007) framgår att habitatet för leken oftast är öppet, men att leken ibland, till viss del, är täckt av vide/och eller dvärgbjörk (vanligare i Lappland). Det framgår också att leken kan ske i torrkärr vid större vattendrag, vid större vattendrag relativt långt ner på fjällsidorna.

Utifrån den information som finns tillgänglig går det inte att utesluta spelplatser högre upp efter sluttningen. Å andra sidan finns det heller inga uppgifter (i Artportalen) som styrker att så är fallet.

Eftersom dubbelbeckasinen har skilda lek- och ägglägningsplatser (avstånd varierar med allt från några hundra m. till cirka 4 km), finns det också skäl att beskriva förutsättningar för den andra delen av häckningen (äggläggning och ungar). Sändarförsedda honor visar att äggläggning sker i gles fjällbjörkskog, i relativt torra miljöer. Dessa förutsättningar bedöms inte vara uppfyllda inom det aktuella området då de öppnare partierna av den relativt höga fjällbjörkskogen är tämligen blöta.

Antalet fynd av dubbelbeckasin i området Laxnäs-Hemavan redovisas översiktligt i figur 17.



Figur 17. Observationer av dubbelbeckasin i området Laxnäs-Hemavan, under åren 1997-2022 (utklipp från artportalen.se). Vita cirklar innebär ej verifierade/återfunna fynd.

#### 5.4.4 KONSEKVENSER AV DEN PLANERADE VERKSAMHETEN

Potentiella hot mot dubbelbeckasinen som nämns i åtgärdsprogrammet är storskalig exploatering i form av vatten- och vindkraft men även fritidsbebyggelse, slalomanläggningar och äventyrsturism i områden med lekar kan skada populationen. Kartläggning och övervakning av spelplatser är enligt ÅGP (Naturvårdsverket, 2007) av stor vikt för att förhindra skador på spelplatser. Samtidigt nämns också att det finns

väldokumenterade spel i en slalombacke. Exploatering är därmed inte per definition av ondo för arten (slätter och hävd av mark, vilket gynnar arten, är en mild form av exploatering).

#### 5.4.5 BEDÖMNING AV PÅVERKAN PÅ BEVARANDESTATUS

I ÅGP (Naturvårdsverket, 2007) beskrivs att man för större exploatering (vindkraftverk eller rekreationsanläggningar) bör ha ett "säkerhetsavstånd" på minst 5 km till kända spelplatser, medan det för mindre byggnation räcker med någon kilometer. Den planerade verksamheten bedöms vara av mindre karaktär med avseende på påverkan och någon kilometers säkerhetsavstånd bedöms vara tillräckligt för att inte riskera att påverka eventuella kända spelplatser i närområdet. Utifrån avsaknaden av observationer i närområdet bedöms det vara troligt att ingen lek förekommer i området, och generellt bedöms området vara lite för frodvuxet för att utgöra lämpligt habitat. Därmed följer bedömningen att det inte är troligt att en eventuell exploatering av området påverkar bevarandestatusen för dubbelbeckasin negativt.

### 5.5 FJÄLLVRÅK

#### 5.5.1 ARTENS SKYDD

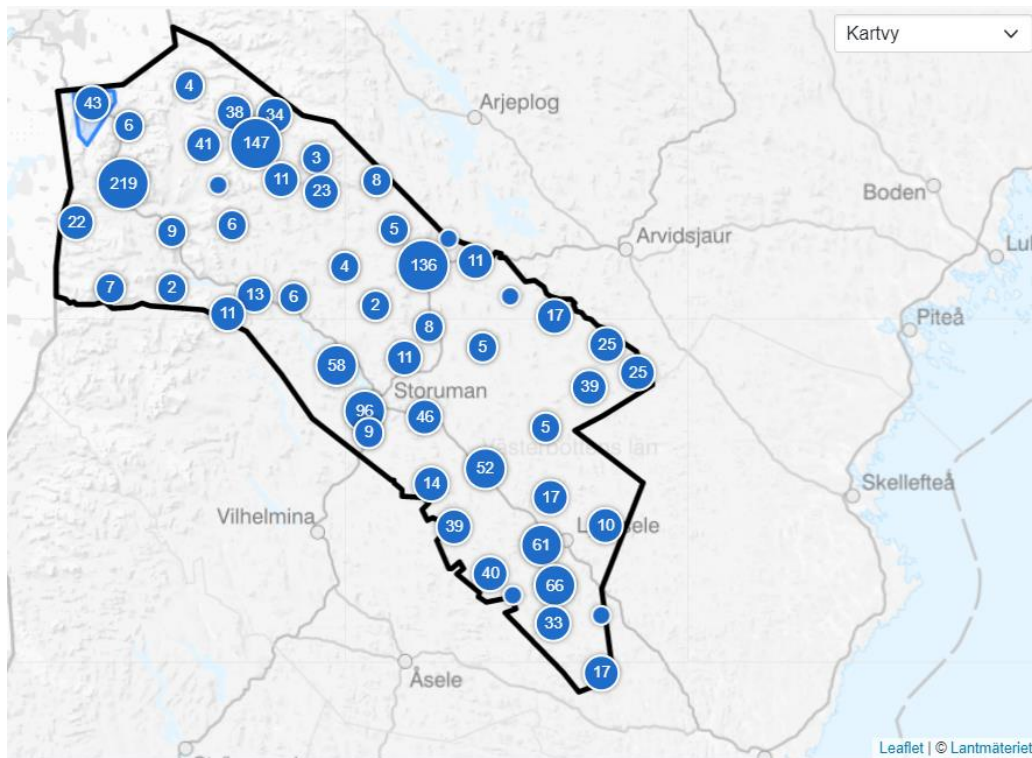
Fjällvråk är fridlyst i hela landet enligt § 4 artskyddsförordningen.

#### 5.5.2 UTBREDNING OCH BEVARANDESTATUS

Fjällvråken (*Buteo lagopus*) häckar regelbundet från Torne lappmark söderut till norra Dalarna, västra Hälsingland och västra Medelpad. Generellt är häckning framförallt koncentrerad till fjällen och de fjällnära skogarna (övre delarna av skogslandet) men vid riklig tillgång på gnagare (under så kallade gnagarår) kan den häcka i stora delar av Norrland, ända ned till kusten och i mellersta Dalarna och norra Värmland.

Fjällvråkens reproduktion har en stark korrelation till gnagarcykler. Eftersom gnagarcyklerna under lång tid (sedan 1982) inte varit lika tydliga och med lägre amplitud på populationstopparna har det skett en tillbakagång av fjällvråkspopulationen. Då fjällvråken lever förhållandevis länge (närmare 20 år) har det skapat en generationsglapp, vilket skapar osäkerheter i minskningstakten (den kan minska kraftigt i antal från ett år till ett annat). Antalet reproduktiva individer i Sverige skattas till 6000 (3400-10400). Utbredningsområdets storlek (EOO) och förekomstarean (AOO) överskrider gränsvärdena för rödlistning. Fortgående minskning förekommer i kombination med att antalet reproduktiva individer är lågt vilket gör att arten rödlistas som Nära hotad (NT). Antalet observationer av fjällvråk i Lycksele lappmark under åren 1997-2002 är 569 st. (där flera av observationerna innefattar 2, ibland 3, ex.). Rapporterade fynd av arten i Lycksele lappmark redovisas översiktligt i figur 18.



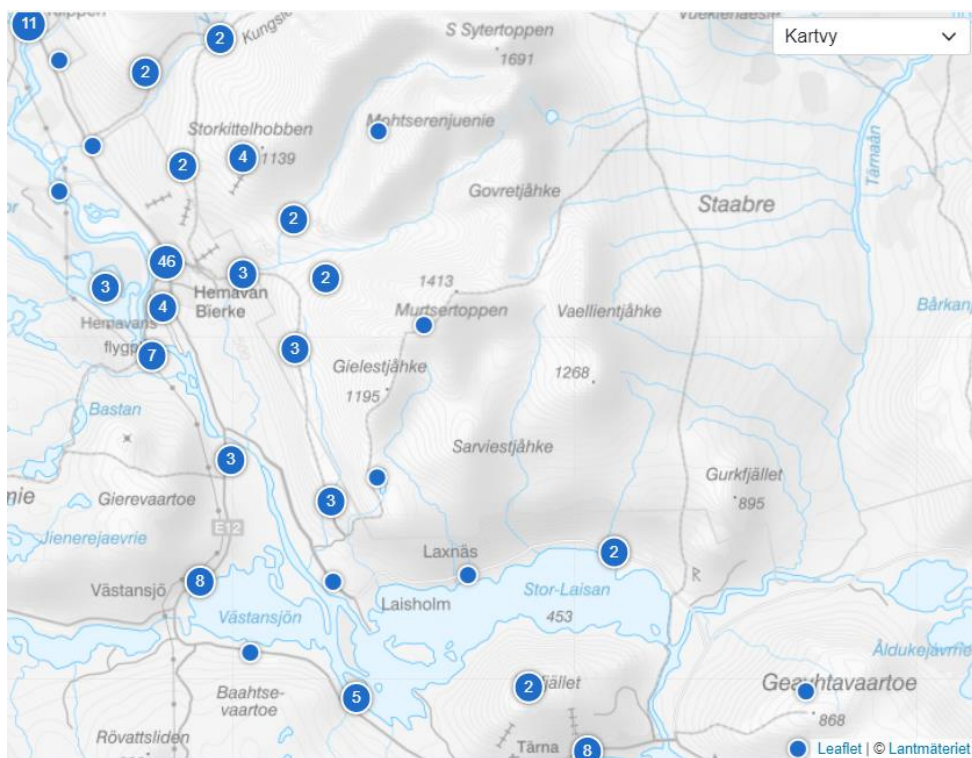


Figur 18. Fynd av fjällvråk i Lycksele lappmark under åren 1997-2022 (utklipp från artportalen.se).

### 5.5.3 FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR FJÄLLVRÅK INOM DET AKTUELLA OMRÅDET

Eftersom fjällvråken främst häckar i gränslandet mellan fjällbjörksskogen och kalfjället bedöms förutsättningarna för fjällvråk vara relativt goda inom det aktuella området, men troligen finns det mer lämpade boplatser på andra delar av fjällsluttningen med avseende på klippformationer eller boträd.

Inga boträd (boet kan mäta upp till 90 cm i diameter med en liknande höjd) eller lämpliga klippor för bo har noterats under utförd inventering enligt utförd NVI (Pelagia Nature & Environment AB, 2020). Förutsättningar för födosök bedöms vara goda i de övre delarna av det planerade exploateringsområdet, åtminstone i de mer luckiga partierna av fjällbjörksskogen, men habitatet inom det aktuella området utmärker sig knappast från omgivande marker på fjället (Sarviestjähke). Få antalet fynd inrapporterade till Artportalen från Sarviestjähka kan vara en indikation på att häckning i det aktuella området sällan sker. Rapporterade fynd i området Laxnäs-Hemavan redovisas i figur 19.



Figur 19. Fynd av fjällvråk i området Laxnäs-Hemavan under åren 1997-2022 (utklipp från artportalen.se).

#### 5.5.4 KONSEKVENSER AV DEN PLANERADE VERKSAMHETEN

Begränsande faktorer för fjällvråk är i första hand kopplat till tillgång på gnagare och inte boplatser. Initialt anläggningsarbete bedöms också kunna utföras under tid på året då häckning inte pågår och någon påverkan på enskilda individer bedöms därmed inte kunna uppstå. Inga boträd observerades vid utförd NVI och habitkraven för boplatser bedöms främst vara uppfyllda utanför planområdet och på angränsande fastigheter, högre upp eller på andra delar av fjällsidan. De eventuella häckningar som eventuellt kan ske på andra delar av fjället Sarviestjärhke bedöms inte påverkas på ett betydande sätt av den planerade exploateringen.

#### 5.5.5 BEDÖMNING AV PÅVERKAN PÅ BEVARANDESTATUS

Eftersom det finns gott om oexploaterade markområden (bland annat Vindelfjällens naturreservat) i närområdet samt att det inte finns några indikationer på att området är av särskild betydelse för fjällvråken, bedöms den planerade exploateringen inte kunna medföra någon signifikant påverkan på fjällvråkens bevarandestatus, varken regionalt eller lokalt.

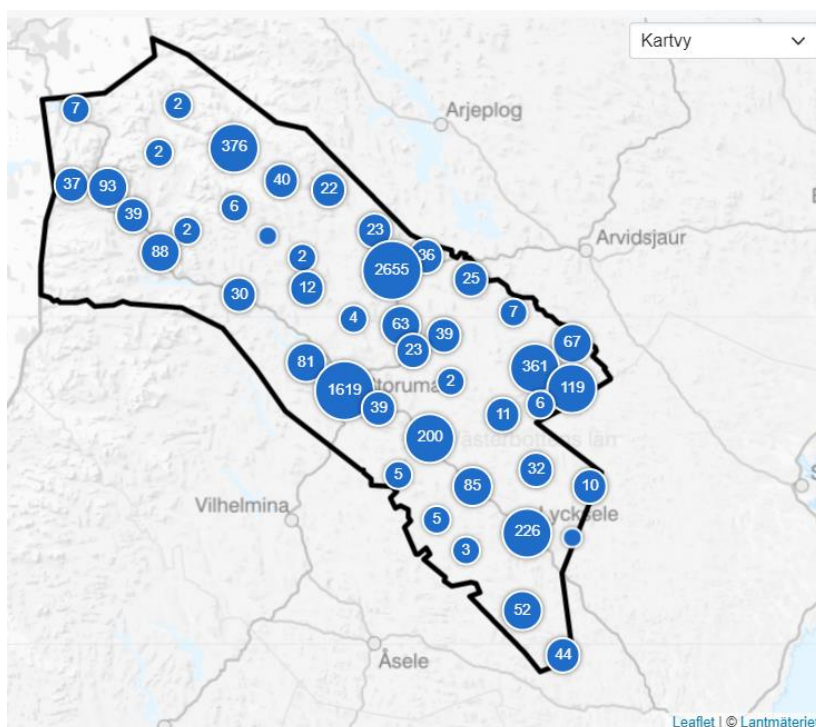
### 5.6 GRÖNFINK

#### 5.6.1 ARTENS SKYDD

Grönfink är fridlyst enligt i hela landet enligt § 4 artskyddsförordningen.

### 5.6.2 UTBREDNING OCH BEVARANDESTATUS

Grönfink (*Chloris chloris*) häckar i skogsbryn, parker och trädgårdar och buskmarker (typ enbackar). Arten förekommer i hela landet. Till följd av en sjukdom (orsakat av en flagellat) har arten minskat kraftigt (drygt 50 % minskningstakt) de senaste 10 åren, vilket också är orsaken till att den idag är rödlistad som Starkt hotad (EN). Antalet observationer av Grönfink i Lycksele lappmark är ca. 5 500 st. Observationer av grönfink inom Lycksele lappmark redovisas överskådligt i figur 20. Antalet observationer



Figur 20. Fynd av grönfink i Lycksele lappmark under åren 1997-2022 (utklipp från artportalen.se).

### 5.6.3 FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR GRÖNFINK INOM DET AKTUELLA OMRÅDET

Det bedöms finnas förutsättningar för häckning av grönfink inom det aktuella planområdet, särskilt i de torrare, lundartade (mer öppna) miljöerna med enrisbuskar. Förutsättningar bedöms för häckning bedöms också finnas i de brynmiljöer som finns i omringliggande bebyggelse och vägnät. Observationer av grönfink inom området Laxnäs-Hemavan visas i figur 21.





Figur 21. Fynd av grönfink i området Laxnäs-Hemavan under åren 1997-2022 (utklipp från artportalen.se).

#### 5.6.4 KONSEKVENSER AV DEN PLANERADE VERKSAMHETEN

Den planerade detaljplanen bedöms medföra fler brynmiljöer, vilket skulle bibehålla eller eventuellt öka mängden lämpliga habitat för grönfinken. Ökade mängden lämpliga habitat bedöms ha större positiv påverkan än vad den negativa påverkan blir på grund av exploaterings negativa påverkan på födotillgång (generell habitatförlust för insektslivet).

#### 5.6.5 BEDÖMNING AV PÅVERKAN PÅ BEVARANDESTATUS

Artens krav på livsmiljö bedöms vara relativt anspråkslösa och orsaken till artens tillbakagång är uteslutande kopplat till sjukdom orsakat av en flagellat. Anledningen till att grönfinken drabbas värre än andra arter är ännu inte klarlagd. Det kan bero på en större känslighet hos just grönfinkar, men en annan teori är att spridningen mellan grönfinkarna till stor del sker när de flera tillsammans sitter och äter frön ur samma nypon. Frön i nyponen på vresrosor är nämligen mycket populära hos grönfinkar. Det sker också en spridning vid fågelmatningar. En drabbad fågel försöker äta men klarar inte att hantera fröerna utan tappar dem, varpå andra fåglar tar fröerna och får då med sig mikroorganismen (Birdlife, 2022). Utbrottet av flagellat hos grönfinken kan utifrån ovanstående teorier inte direkt kopplas till bebyggelse, och det bedöms heller inte vara troligt. Den planerade exploateringen bedöms inte påverka grönfinkens bevarandestatus negativt, varken regionalt eller lokalt.

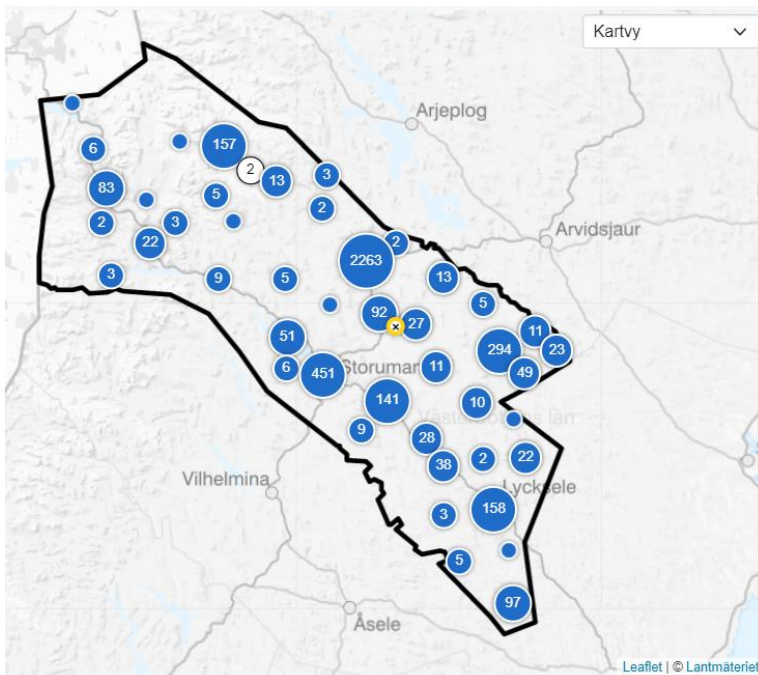
### 5.7 GULSPARV

#### 5.7.1 ARTENS SKYDD

Gulspurv (*Emberiza citrinella*) är fridlyst enligt i hela landet enligt § 4 artskyddsförordningen.

### 5.7.2 UTBREDNING OCH BEVARANDESTATUS

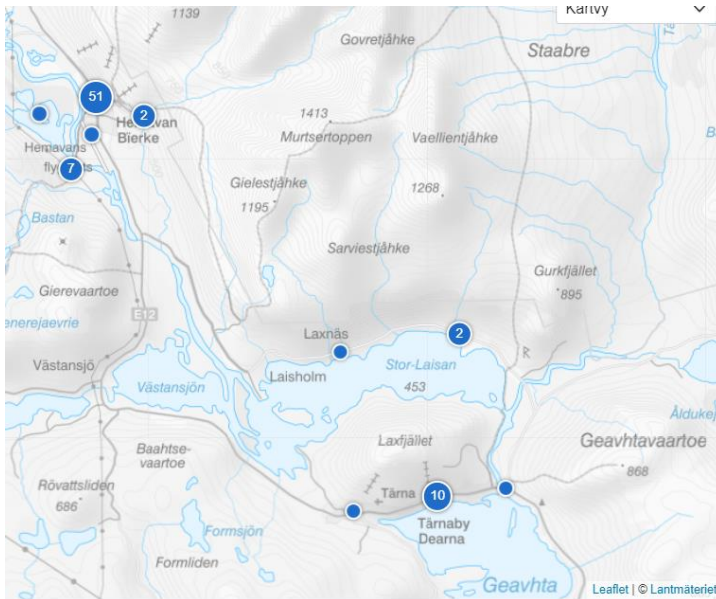
Gulsparv (*Emberiza citrinella*) är förknippad med främst odlingsmark (och hyggen, kraftledningsgator mm), och häckar i öppna miljöer med inslag av träd och buskar. Fjällområdet är därmed utanför eller den yttersta gränsen för dess utbredningsområde. Gulsparv bedömdes som Sårbar (VU) för 15 år sedan men efter det har minskningstakten reducerats och arten bedöms nu som Nära hotad (NT). Antalet observationer av gulsparv i Lycksele lappmark 1997-2022 är ca 4 000. Observationer av gulsparv inom Lycksele lappmark redovisas överskådligt i figur 22.



Figur 22. Fynd av gulsparv i Lycksele lappmark under åren 1997-2022 (utklipp från artportalen.se).

### 5.7.3 FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR GULSPARV INOM DET AKTUELLA OMRÅDET

Utifrån det faktum att fjällvärlden utgör artens randområde bedöms det aktuella planområdet inte ha särskilt goda förutsättningar för gulsparv. Gulsparven placerar sina bon på marken eller i en buske (vid stenmur, dike, skogsbryn eller liknande miljö) och ungarna matas med insekter, skalbaggar och steklar. Utifrån detta bedöms det som mycket sannolikt att observationen är gjord i de lägre delarna av fjällsluttningen, närmare bebyggelse (och öppna jordbruksmiljöer). Observationer av gulsparv i Laxnäs-Hemavanområdet redovisas översiktligt i figur 23.



Figur 23. Fynd av gulsparv i området Laxnäs-Hemavan under åren 1997-2022 (utklipp från artportalen.se).

#### 5.7.4 KONSEKVENSER AV DEN PLANERADE VERKSAMHETEN

Det bedöms vara mer troligt att nya habitat/häckningsmiljöer uppstår än tvärtom.

#### 5.7.5 BEDÖMNING AV PÅVERKAN PÅ BEVARANDESTATUS

Artens krav på livsmiljö är i första hand knutet till jordbruksmiljöer och det är i dessa områden befrämjande åtgärder krävs i första hand. Det planerade stugområdet bedöms inte påverka artens bevarandestatus negativt. En lokal (men mycket begränsad) positiv påverkan för arten kan inte uteslutas eftersom det bedöms uppstå nya habitat för bobygge/häckning.

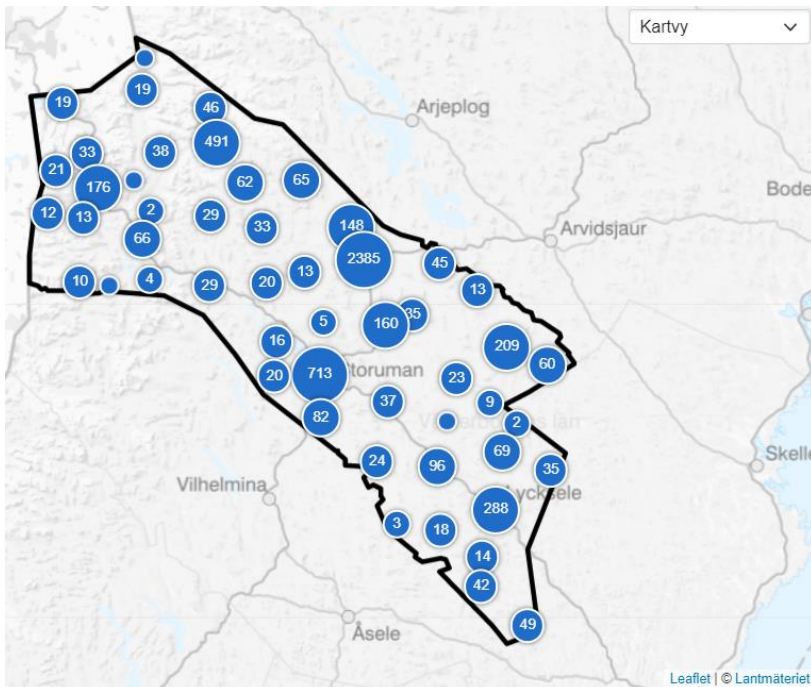
### 5.8 KRÅKA

#### 5.8.1 ARTENS SKYDD

Kråkan är fridlyst enligt i hela landet enligt § 4 artskyddsförordningen.

#### 5.8.2 UTBREDNING OCH BEVARANDESTATUS

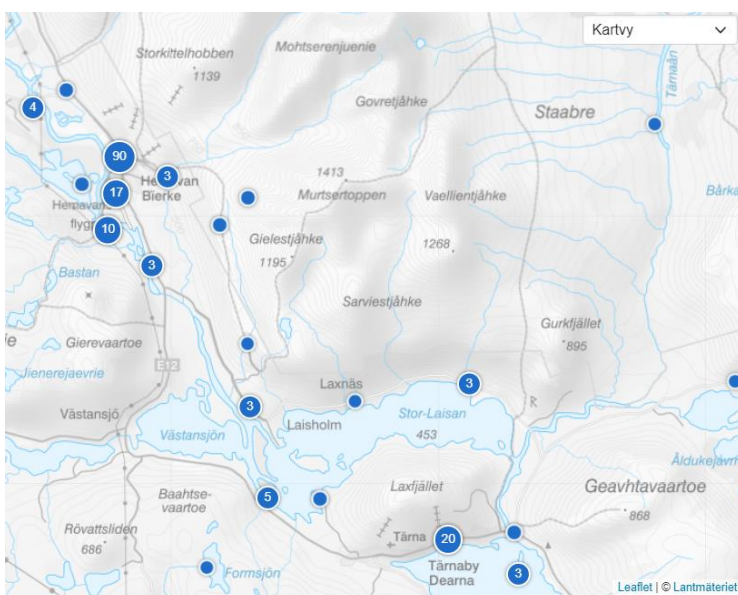
Kråka (*Corvus corone*), eller gråkråka, förekommer i hela Sverige, även i ytterskärgräddan och i fjällen, exempelvis i fjällbjörkskog, men häckar mest i anslutning till bebyggelse eller odlad mark. Kråkan bildar vanligtvis livslånga revir (fågeln.se, 2022) och återvänder till boplats under vårvintern. Revirstorleken är ca 20-30 ha (Svensk jakt, 2015). Populationsminskning de senaste 18 åren har medfört att den övergått från Livskraftig (LC) till Nära hotad (NT). Antalet häckande par av kråka uppskattas till 250.000-500.000. Antalet observationer av kråka i Lycksele lappmark uppgår till ca 5800 och redovisas överskådligt i figur 24.



Figur 24. Fynd av kråka i Lycksele lappmark under åren 1997-2022 (utklipp från artportalen.se).

### 5.8.3 FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR KRÅKA INOM DET AKTUELLA OMRÅDET

Kråkor bygger vanligen bo i en grenklyka i ett barr- eller lövträd. Reviren är vanligtvis livslånga (fågeln.se, 2022). Området som planeras att exploateras utgör i storleksordningen ca ett revir för kråka. Det bedöms finnas goda förutsättningar för ett kråkrevir inom området då habitatskraven för arten är uppfyllda. Antalet observationer av kråka i området Laxnäs-Hemavan uppgår till cirka 170 st. och de redovisas överskådligt i figur 25.



Figur 25. Fynd av kråka i området Laxnäs-Hemavan under åren 1997-2022 (utklipp från artportalen.se).



#### 5.8.4 KONSEKVENSER AV DEN PLANERADE VERKSAMHETEN

Det går inte att utesluta att den planerade exploateringen berör ett eller delar av två-tre kråkrevir. Förutsatt att initialt anläggningsarbete och trädfällning inte sker under häckningsperiod bedöms ingen påverkan på individnivå uppstå till följd av den planerade exploateringen. Förutsättningarna för kråka bedöms inte påverkas påtagligt negativt av den mänskliga aktiviteten vid byggnationsskedet. När området väl är färdigställt bedöms de miljöer som uppstår tvärtom kunna gynna kråkan alternativt att den attraheras av den nya, sannolikt under året, relativt lugna, bebyggelsen

#### 5.8.5 BEDÖMNING AV PÅVERKAN PÅ BEVARANDESTATUS

Området utgör inte kråkans mest gynnsamma habitat. Det bedöms vara troligt att förutsättningarna för arten kan förbättras något, lokalt, vilket i sådana fall kan få en positiv, om än mycket begränsad, påverkan på bevarandestatusen i ett lokalt (och regionalt) perspektiv.

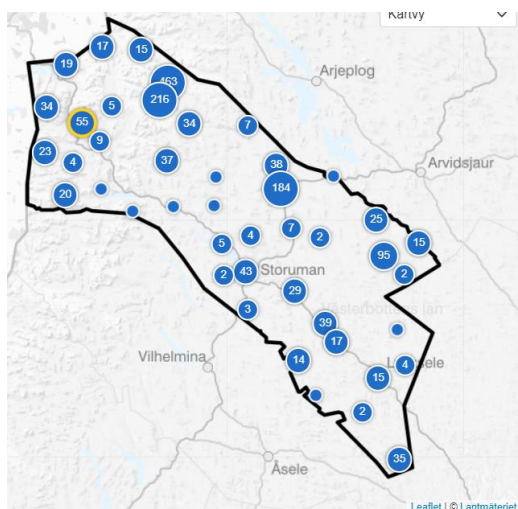
### 5.9 LAPPSPARV

#### 5.9.1 ARTENS SKYDD

Lappsparv är fridlyst i hela landet enligt § 4 artskyddsförordningen.

#### 5.9.2 UTBREDNING OCH BEVARANDESTATUS

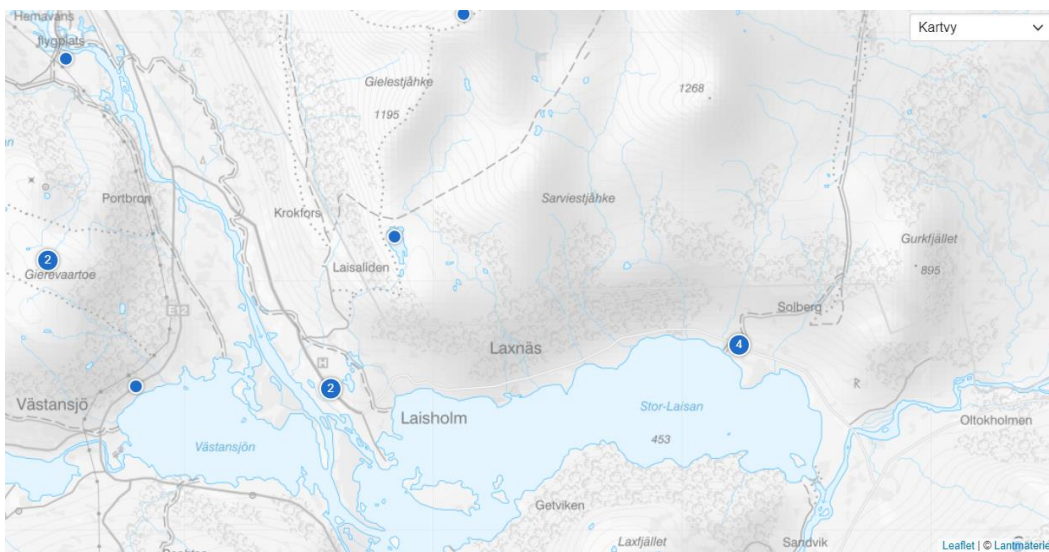
Lappsparven (*Calcarius lapponicus*) är enligt Artskyddsportalen en tämligen allmänsparsam häckfågel i den svenska fjällkedjan. I många områden den av de vanligaste fågelarterna på kalvfjället. Artens utbredning verkar dock variera inom fjällvärlden, både lokalt och regionalt, med stora skillnader i täthet mellan olika områden (även om habitatkraven i övrigt till synes är lämplig). Lappsparven och dess fem underarter häckar cirkumpolärt (runt Arktis). Det svenska beståndet har beräknats till 230 000 par. Enligt svensk fågeltaxering har populationen minskat under de senaste 10 åren och arten är (fortsatt) bedömd som Sårbar (VU). Antalet observationer i Lycksele lappmark uppgår till cirka 1500 och visas översiktligt i figur 26.



Figur 26. Fynd av lappsparv i Lycksele lappmark under åren 1997-2022 (utklipp från artportalen.se).

### 5.9.3 FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR LAPPSPARV INOM DET AKTUELLA OMÅRDET

Lappsparven häckar övervägande på kalvfjället, där videbuskarna och dvärgbjörkar inte är alltför för höga (omkring 1 m eller lägre). Inom det aktuella området bedöms det därför finnas begränsat med lämpligt habitat för lappsparv (se figur 4, vilken överskådligt redogör för habitatet i exploateringsområdets övre delar). Det bedöms inte vara troligt att häckning sker inom det aktuella området. Fynd av lappsparv i området Laxnäs-Hemavan redogörs översiktligt i figur 27.



Figur 27. Fynd av lappsparv i området kring Laxnäs-Hemavan under åren 1997-2022. Hemavan flygplats är uppe i vänstra hörnet (utklipp från artportalen.se).

### 5.9.4 KONSEKVENSER AV DEN PLANERADE VERKSAMHETEN

Lappsparven bedöms även efter en eventuell exploatering kunna häcka högre upp efter sluttningen, ovan trädgränsen, och/eller på angränsande fastigheter med lämpliga förhållanden.

### 5.9.5 BEDÖMNING AV PÅVERKAN PÅ BEVARANDESTATUS

Orsakerna till den minskning av populationen som har registrerats är okända, men minskat utbud av föda på övervintringsområden nämns som möjlig orsak. Det finns dock indikationer på att fågelarter i fjällen generellt minskar i populationstäthet varför det inte går att utesluta att det kan finnas orsaker kopplade till häckningstiden. Det bedöms vara osannolikt att biotopförändringar är orsaken, men de förändrade våarna och somrarna bedöms kunna orsaka att insekternas (födan) populationsutveckling har hamnat i otakt med fåglarnas årstidsrytm. Området utgör dock inte ett lämpligt häckningshabitat för lappsparv. Det går därmed inte att se någon direkt påverkan på lappsparvens häckningsmöjligheter under själva etableringsfasen, men indirekt påverkan från mänskliga aktiviteter utanför själva området skulle kunna ha en viss negativ påverkan sett till detta enskilda fjäll. Ur ett lokalt och regionalt perspektiv bedöms dock inte någon påverkan på artens bevarandestatus som en följd av den planerade exploateringen.

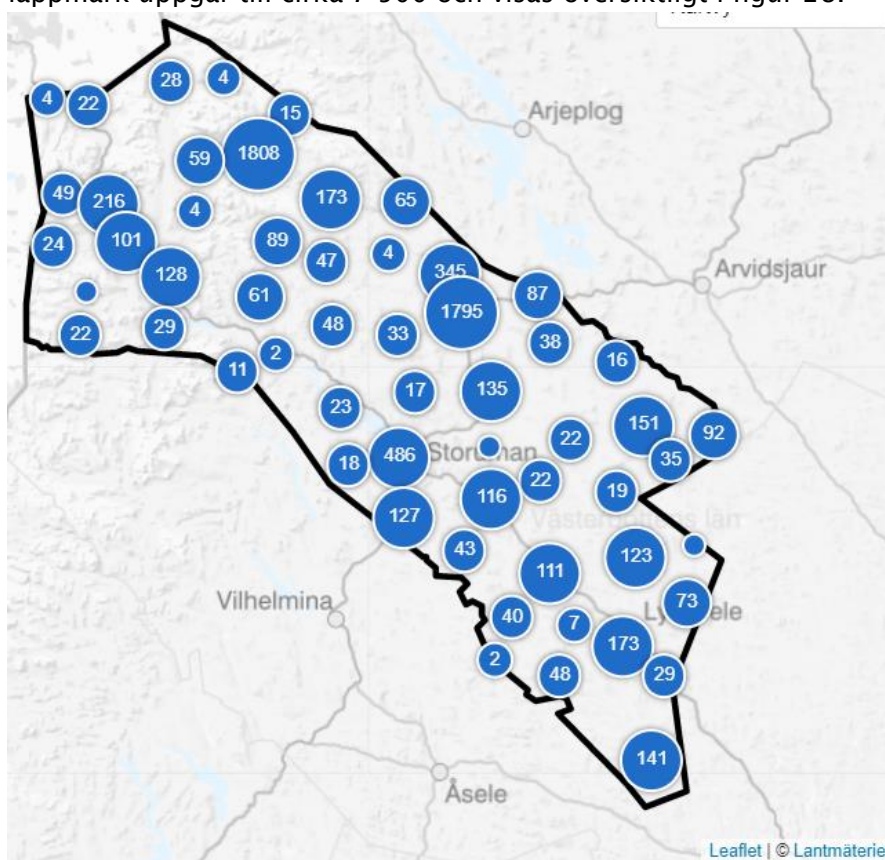
## 5.10 RÖD Vingetrast

### 5.10.1 ARTENS SKYDD

Rödvingetrast är fridlyst enligt 4 § artskyddsförordningen.

### 5.10.2 UTBREDNING OCH BEVARANDESTATUS

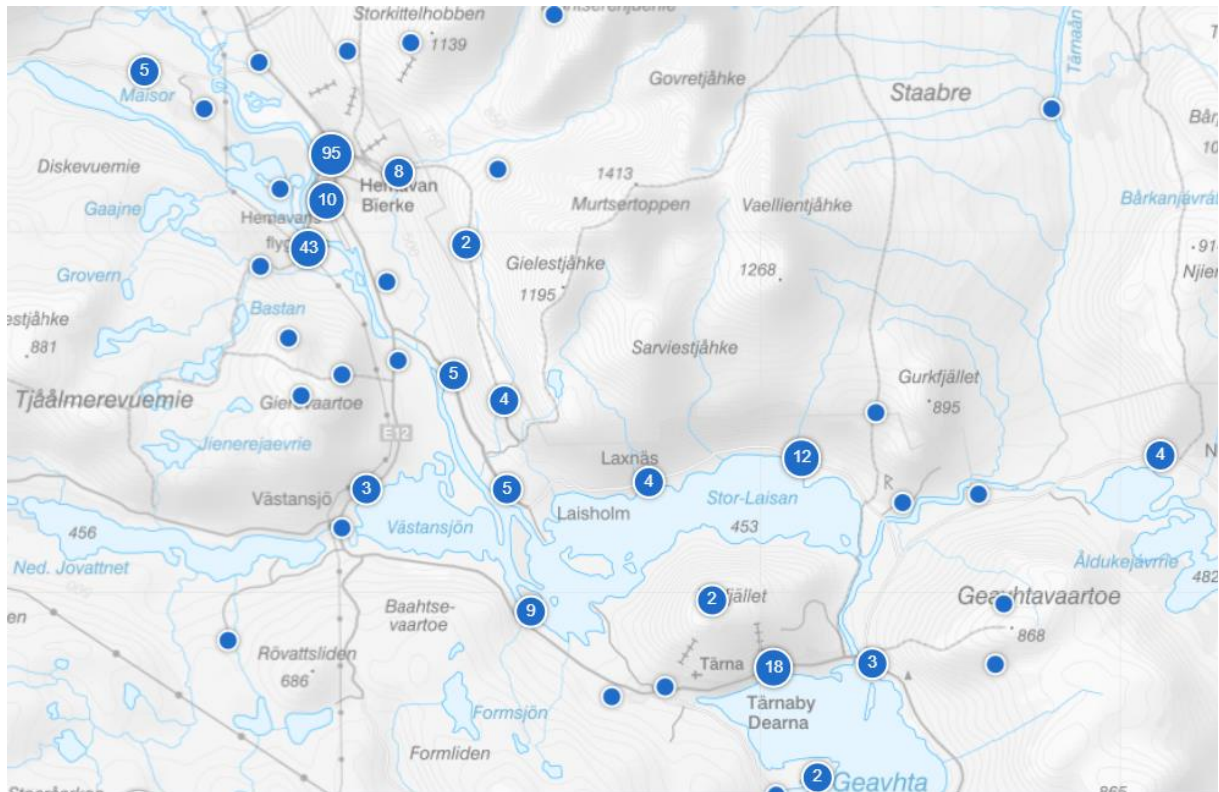
Rödvingetrast (*Turdus iliacus*) häckar i skogsmark i stora delar av Sverige inkluderat fjällbjörkskogen. Antalet reproduktiva individer överstiger antalet för rödlistning, men populationsminskning de senaste 15 åren har medfört att arten uppfyller kriterierna för Nära hotad (NT), vilket är nuvarande status. Antalet observationer i Lycksele lappmark uppgår till cirka 7 500 och visas översiktligt i figur 28.



Figur 28. Fynd av lappparv i Lycksele lappmark under åren 1997-2022 (utklipp från artportalen.se).

### 5.10.3 FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR RÖD Vingetrast INOM DET AKTUELLA OMRÅDET

Stora delar av området bedöms uppfylla de habitatkrav som rödvingetrasten ställer. Förutsättningarna för arten i det planerade området utmärker sig inte från omgivande marker (på samma altitud). Möjligtvis innebär söderläget ett gynnsamt lokalklimat, vilket skulle kunna vara positivt för produktionen och därmed också insektlivet, vilket i sin tur innebär att området är gynnsamt för fåglar, exempelvis rödvingetrast. Observationer av rödvingetrast i Laxnäs-Hemavanområdet redovisas översiktligt i figur 29.



Figur 29. Fynd av rödvingetrast i området Laxnäs-Hemavan under åren 1997-2022 (utklipp från artportalen.se).

#### 5.10.4 KONSEKVENSER AV DEN PLANERADE VERKSAMHETEN

Den avverkning och avbaning av jord som kommer att göras vid bebyggelse bedöms medföra att antalet möjliga revir inom det planerade området minskar, men troligen mycket marginellt. Eftersom naturmark finns kvar inom området bedöms det fortfarande finnas förutsättning för häckning inom området. Även om en direkt minskning av habitatet sker som en följd av verksamheten kommer möjligheten för rödvingetrast att häcka i utkanten/angränsande opåverkade områden att finnas kvar. Likaså kommer möjligheten för födosök att finnas kvar inom det exploaterade området, vilket begränsar negativa påverkan. Direkta konsekvenser på individnivå bedöms inte kunna uppstå under förutsättning att initialt arbete sker utanför häckningstid.

#### 5.10.5 BEDÖMNING AV PÅVERKAN PÅ BEVARANDESTATUS

Artens krav på livsmiljö bedöms vara relativt anspråkslösa och lämpliga livsmiljöer finns såväl i det direkta närområdet som i Lycksele lappmark (och övriga landet) generellt. Rödvingetrastens tillbakagång har framförallt varit i Södra Sverige och ett förändrat jordbruk tros vara en bidragande orsak ( Vår fågelvärld, 2018) Eftersom rödvingetrast och dess livsmiljö är relativt vanligt förekommande lokalt och regionalt bedöms den planerade verksamheten inte påverka bevarandestatus för arten negativt. Inom det lokala området bedöms, i nuläget, inte habitatförlust utgöra ett problem för artens fortsatta möjlighet att häcka i området.



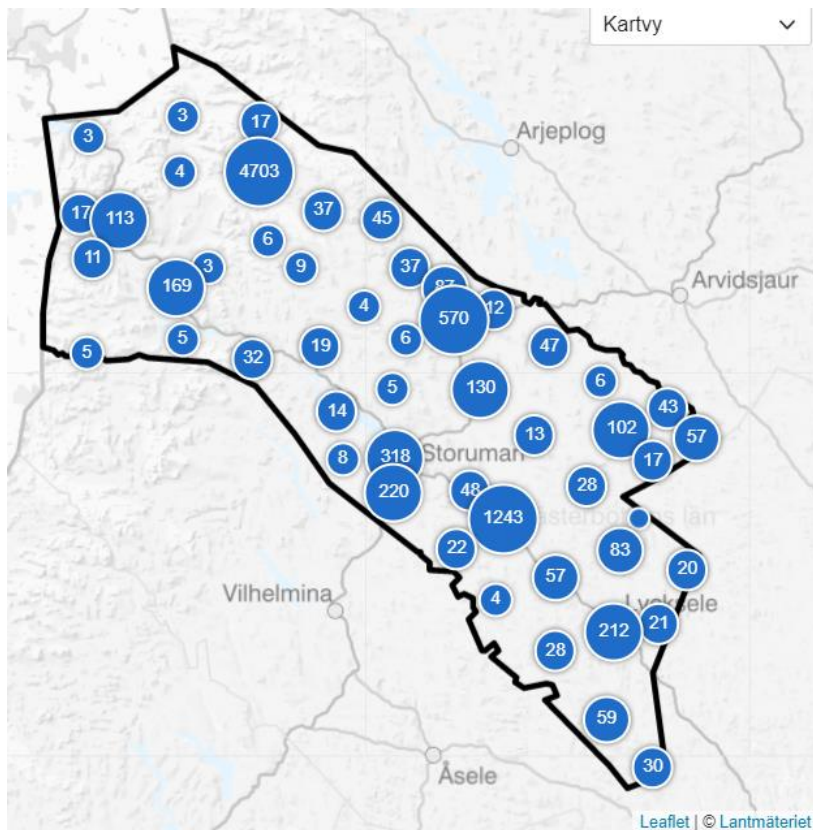
## 5.11 SVARTVIT FLUGSNAPPARE

### 5.11.1 ARTENS SKYDD

Svartvit flugsnappare är fridlyst i hela landet enligt § 4 artskyddsförordningen.

### 5.11.2 UTBREDNING OCH BEVARANDESTATUS

Svartvit flugsnappare (*Ficedula hypoleuca*) förekommer i större delen av landet där den häckar i löv- och blandskog samt i trädgårdar och parker. Antalet reproduktiva individer överskrider gränsvärdena för rödlistning men de senaste 10 åren har en populationsminskning skett, framför allt i södra Sverige (Birdlife, 2022). Minskningen i de södra delarna av landet (och Danmark) gör att gränsvärdena för rödlistning i nuläget överskrids. Arten bedöms vara Nära hotad (NT). Antalet observationer av svartvit flugsnappare i Lycksele lappmark uppgår till ca. 9 000. De redogörs översiktligt i figur 30.

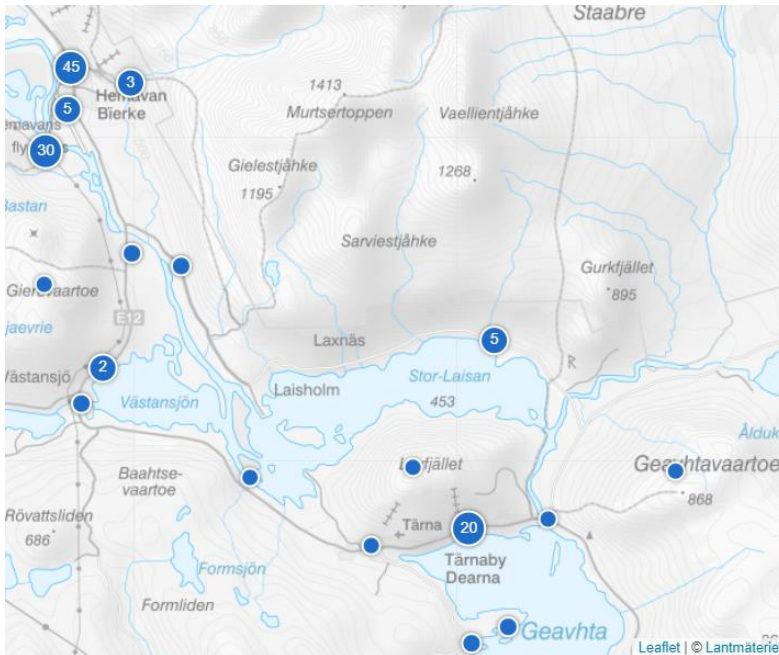


Figur 30. Fynd av svartvit flugsnappare i Lycksele lappmark under åren 1997-2022 (utklipp från artportalen.se).

### 5.11.3 FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SVARTVIT FLUGSNAPPARE INOM DET AKTUELLA OMRÅDET

De fynd av svartvit flugsnappare som är rapporterade till artportalen bedöms inte sällan vara kopplade till trädgårdar och bebyggelse (där lämpliga bon i form av holkar ofta finns), men fynd på relativt höga altituder finns också. Den relativt luckiga

fjällbjörkskogen inom det aktuella området bedöms kunna utgöra häckningsmiljö för svartvit flugsnappare. Möjligtvis innebär söderläget ett gynnsamt lokalklimat, vilket skulle kunna vara positivt för produktionen och därmed också insektslivet, vilket i sin tur kan gynna Svartvita flugsnapparen, men förutsättningarna för arten i det planerade exploateringsområdet utmärker sig inte från omgivande marker som ligger på samma höjd. Antalet fynd i området Laxnäs-Hemavan är cirka 120 st. (se figur 31).



Figur 31. Fynd av svartvit flugsnappare i under åren 1997-2022 (utklipp från artportalen.se).

#### 5.11.4 KONSEKVENSER AV DEN PLANERADE VERKSAMHETEN

En avverkning av skogen bedöms kunna medföra att botråd och habitat förstörs. Samtidigt kan nya habitat uppstå och då bebyggelse inte sällan medför att fågelholkar sätts upp kan andelen häckningar inom det aktuella området övertid bli densamma eller eventuellt öka.

#### 5.11.5 BEDÖMNING AV PÅVERKAN PÅ BEVARANDESTATUS

Oavsett negativ eller (svagt) positiv påverkan på artens häckningsmöjligheter inom det aktuella området bedöms inte någon signifikant påverkan kunna ske på artens bevarandestatus varken lokalt, regionalt eller nationellt. De nedgångar som observerats i populationen de senaste åren har framför allt varit i södra Sverige (Birdlife, 2022). Möjliga förklaringar som diskuteras är fågelmatning -vilket ger stannfåglar som mesar konkurrensfördel vad gäller boplats- samt om klimatförändringar gjort att flugsnapparens "klocka" har kommit i otakt med viktiga födoresurser till ungarna.

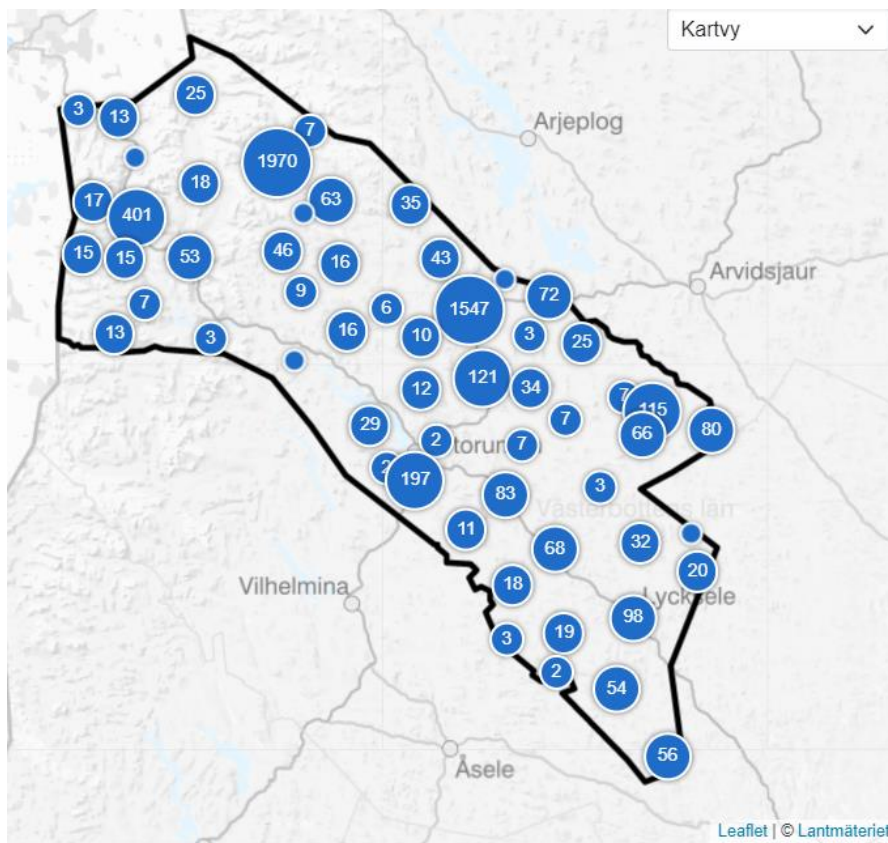
## 5.12 SÄVSPARV

### 5.12.1 ARTENS SKYDD

Sävspurv är fridlyst enligt 4 § artskyddsförordningen.

### 5.12.2 UTBREDNING OCH BEVARANDESTATUS

Sävspurv förekommer i hela landet. Den häckar i busksnår och bladvassbälten företrädesvis vid sjöar, dammar och vattendrag men också buskrika sumpmarker. Sedan 1980-talet har arten av okänd anledning minskat i antal vilket gjorde att den 2015 bedömdes som Sårbar (VU). Emellertid har beståndsminskningen de senaste tio åren (motsvarar tre generationer) avstannat och den uppfyller i nuläget kriterierna för Nära hotad (NT). Antalet observationer av sävspurv i Lycksele lappmark (figur 32) uppgår till cirka 5600.

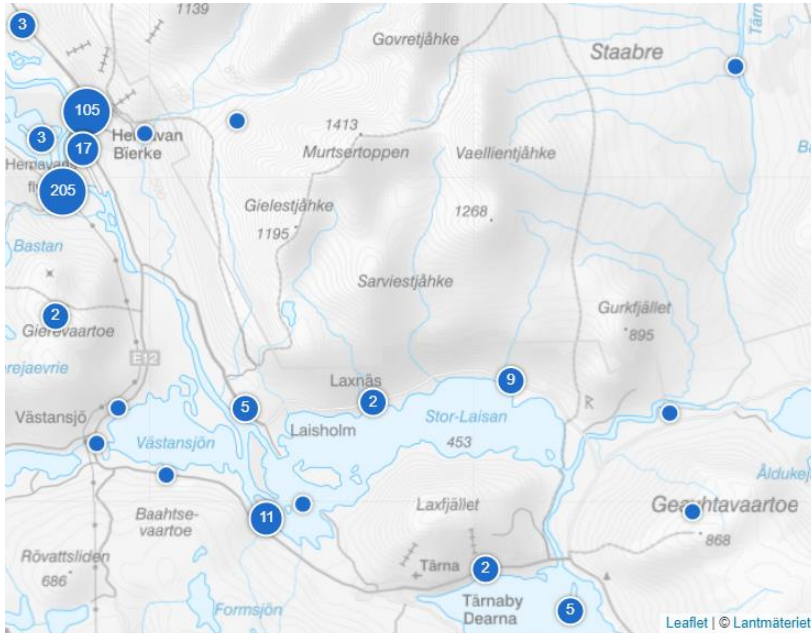


Figur 32. Fynd av sävspurv i Lycksele lappmark under åren 1997-2022 (utklipp från artportalen.se).

### 5.12.3 FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SÄVSPARV INOM DET AKTUELLA OMÅRDET

Sävspurvens häckningsmiljöer är framför allt knutet till buskigare miljöer (gärna våtmarker) och den förekommer inte i sluten skog. Ett typiskt revir består av mer eller mindre våt, öppen mark där tillgång till skyddande videbuskar eller vassar finns. Detta innebär att endast de övre delarna utgör lämpligt habitat (de delar med små insprängda ytorna med våtmark/myr i områdets nedre del bedöms vara för små).

Observationer av arten i området Laxnäs-Hemavan är huvudsakligen kopplade till dalgången kring Hemavan (figur 33).



Figur 33. Fynd av sävspurv i området Laxnäs-Hemavan under åren 1997-2022 (utklipp från artportalen.se).

#### 5.12.4 KONSEKVENSER AV DEN PLANERADE VERKSAMHETEN

Artens krav på livsmiljö har ingen uppenbar koppling till det aktuella området. Det planerade stugområdet bedöms inte påverka artens möjligheter att häcka i omkringliggande, lämpliga områden.

#### 5.12.5 BEDÖMNING AV PÅVERKAN PÅ BEVARANDESTATUS

Artens krav på livsmiljö bedöms möjligtvis uppfyllas i det aktuella områdets översta delar, inom områden som till viss del kommer lämnas som naturmark. Inom det aktuella området kan eventuella dräneringar och bortledning av småvatten vara negativt, men å andra sidan är det troligt att bäckmiljön luckas upp en del där enstaka träd och/eller buskar sparas. Det skulle i sådana fall kunna vara positivt för arten inom det aktuella området. Eftersom de huvudsakliga problemen för sävsparven verkar finnas under flyttning och övervintring, samt att det finns mycket stora områden med lämpliga habitat lokalt och regionalt, bedöms den planerade exploateringen inte kunna medföra någon påverkan den lokala populations bevarandestatus.

### 5.13 TALLTITA

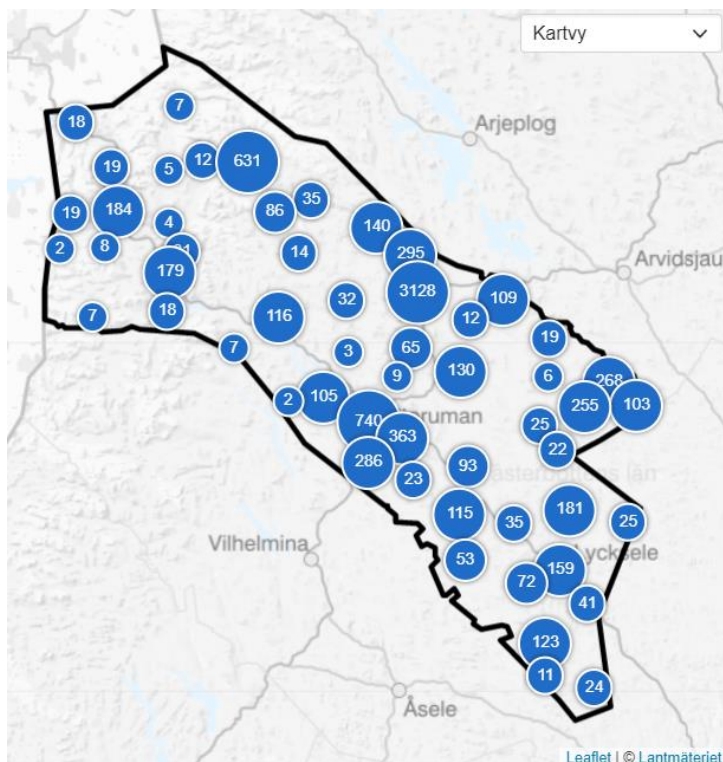
#### 5.13.1 ARTENS SKYDD

Talltita är fridlyst enligt 4 § artskyddsförordningen. Talltitan är också en prioriterad art i Skogsvårdslagen.



### 5.13.2 UTBREDNING OCH BEVARANDESTATUS

Talltita (*Poecile montanus*) häckar i barr- och lövblandad barrskog i nästan hela landet (undantaget Gotland och södra Skåne). Den föredrar större sammanhängande skogar, helst flerskiktad med riklig underväxt av träd och buskar, även i angränsande blöta buskmarker och i kanten av solexponerade skogskärr och myrmarker. Då talltitan gärna hackar ut sitt bohål själv är tillgången på murknande högstubbar särskilt viktig. Talltitan ställer vissa habitatskrav och är känslig för kalavverkning, fragmentering och enskiktade produktionsbestånd (Artdatabanken, 2022), vilket också gör den känslig för det dominerande skogsbruket. Revirstorleken är relativt stor, ca. 10-20 hektar. Arten har minskat kraftigt de senaste 30 åren och minskningstakten de senaste 10 åren har medfört att kriteriet för Nära hotad (NT) uppfylls. En fortsatt minskning av populationen pågår eller förväntas ske. Minskningstakten för den svenska populationen bedöms vara nära gränsvärdet för Sårbar (VU). Sedan 1997 har cirka 8500 observationer av talltita rapporterats i Lycksele lappmark (figur 34). Antalet fynd nationellt under samma period är drygt 230 000.



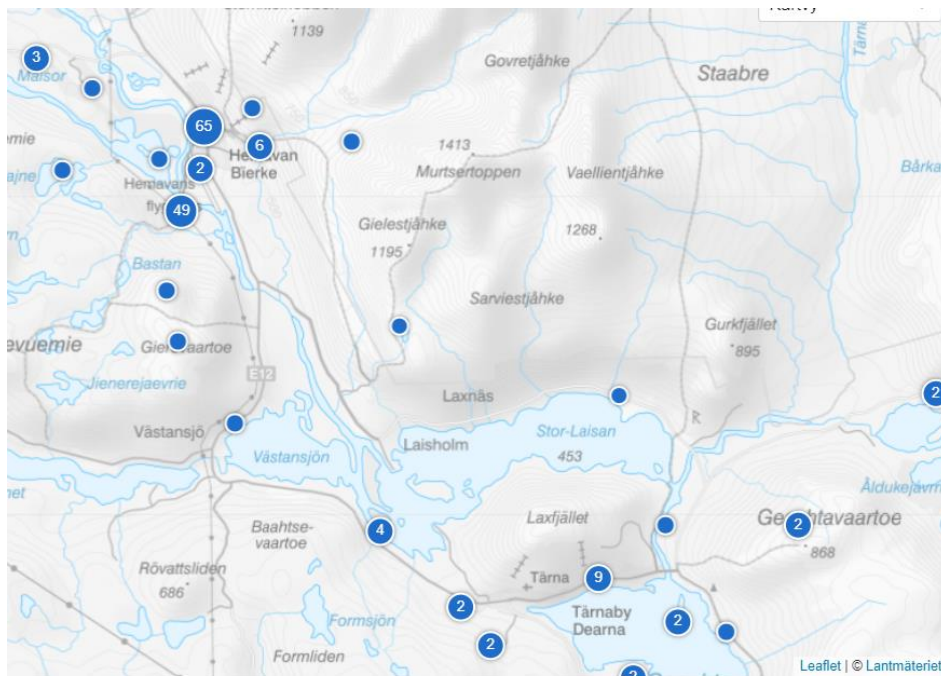
Figur 34. Fynd av talltita i Lycksele lappmark under åren 1997-2022 (utklipp från artportalen.se).

### 5.13.3 FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR TALLTITA INOM DET AKTUELLA OMRÅDET

Talltitan föredrar större sammanhängande barrskogar eller lövblandade barrskogar. Skogens struktur ska helst vara flerskiktad med riklig underväxt av träd och buskar. Eftersom talltitan gärna själv hackar ur sitt bohål är tillgång på murknande högstubbar viktig. I fjällen häckar arten i ren fjällbjörkskog. Den påträffas ofta i kanten av solexponerade och fuktiga skogspartier. Förutsättningarna för talltita inom det aktuella området bedöms därmed vara god till mycket goda. Exploateringsområdets storlek



utgör cirka 1-2 revir och det är rimligt att anta att reviren är "täckta" eftersom habitatskraven är uppfyllda. Antalet inrapporterade observationer av talltita i området Laxnäs-Hemavan (figur 35) uppgår till cirka 160 st.



Figur 35. Fynd av skogsödlå i området Laxnäs-Hemavan under åren 1997-2022 (utklipp från artportalen.se).

#### 5.13.4 KONSEKVENSER AV DEN PLANERADE VERKSAMHETEN

Stora delar av den exploaterade ytan kommer inte längre uppfylla habitatskraven för talltitan och i grova drag försvinner ett revir. Det bedöms dock vara mycket troligt att talltitor kommer röra sig kontinuerligt i naturmarkerna som lämnas inom exploateringsområdet. Talltitan hamstrar frön, vilket gör att initialt arbete med avverkning/avbaning kan ge en negativ påverkan på enstaka individer under vintersäsong - beroende på när i tid avverkningen sker. En, under hösten, relativt tidig avverkning/avbaning av ytorna som ska exploateras bedöms kunna minska risken för negativ påverkan på individnivå.

#### 5.13.5 BEDÖMNING AV PÅVERKAN PÅ BEVARANDESTATUS

Vad gäller förlust av livsmiljö försvinner permanent ungefär 1 revir för talltita. Det bedöms vara möjligt att anpassa avverkning av skog och schaktning på sådant sätt att varken häckning eller betydande frögömmor påverkas negativt i någon betydande utsträckning, vilket minimerar lokal påverkan på populationen i närområdet. Ytan med lämpligt habitat för talltita efter sydslutningen Sarviestjåhka är i mycket grova drag någonstans mellan 5-7 km<sup>2</sup>. Ett talltiterevir kan antas vara 0,15 km<sup>2</sup> (15 ha). Det innebär att det finns utrymme för cirka 30-40 revir efter sluttningen. Om ett revir försvinner permanent motsvarar det cirka 3 procent av populationen på Sarviestjåhkas sydslutning. Exploateringen och förlusten av livsmiljö bedöms sammantaget vara så pass begränsad i storlek att påverkan på populationen ur ett lokalt perspektiv kan betraktas som relativt liten. Den planerade verksamheten bedöms sammantaget inte

försvåra förutsättningarna för att bibehålla en gynnsam populationsstorlek, lokalt, regionalt eller nationellt.

## 6 SAMMANTAGEN BEDÖMNING

Den relativt unga skogen (barr- och blandskogen i nedersta delen av slutningen), utan några betydande mängder död ved och/eller gamla träd, bedöms inte ha sådan karaktär eller sådana strukturer att arter som lavskrika, tretåig hackspett, tallbit mm (och andra arter som är kopplade till skogar med lång kontinuitet) kan förväntas finnas där. Den typ av miljö som finns i området som planeras att exploateras, bedöms vara relativt vanlig lokalt. Gjord utredning visar att ingen påverkan av betydelse för arterna, lokalt eller regionalt, förväntas uppkomma för de kärlväxter som finns i området eller för de fågelarter som observerats i närområdet eller potentiellt skulle kunna häcka inom området.

Utifrån resultatet av genomförd naturvärdesinventering och artskyddsutredning bedömer Tyréns Sverige AB att den planerade verksamheten inte kommer att påverka gynnsam bevarandestatus negativt för någon av de påträffade kärlväxterna eller någon av de fågelarter som enligt Artportalen (under perioden 1997-2020) observerats i närområdet, och som bedömts kunna häcka inom området som planeras att exploateras. Förbuden enligt 4 och 8 §§ artskyddsförordningen bedöms därmed inte aktualiseras och det bedöms därmed inte finnas behov av dispens (från förbuden). Den beskrivning av området som redogörs för i NVI samt kända uppgifter om förekommande arter bedöms också ge en representativ bild av förekommande arter i området, vilket ger att en fördjupad artinventering inte bedöms vara nödvändig.

## 7 REFERENSER

- Artfakta, 2022. *Artfakta online*, u.o.: <https://artfakta.se/>.
- Birdlife, 2022. *Grönfinken rödlistas i Storbritannien på grund av gulknopp*. [Online]  
Available at: <https://birdlife.se/gronfinken-rodlistas-i-storbritannien-pa-grund-av-gulknopp/>  
[Använd 09 11 2022].
- Birdlife, 2022. *Vad har hänt med svartvit flugsnappare*. [Online]  
Available at: <https://birdlife.se/vad-har-hant-med-svartvit-flugsnappare/>  
[Använd 09 11 2022].
- Ekblom, R. & Tjernberg, M., 2022. <https://uu.diva-portal.org/smash/get/diva2:1180401/FULLTEXT01.pdf>.  
[Online]  
Available at: <https://uu.diva-portal.org/smash/get/diva2:1180401/FULLTEXT01.pdf>  
[Använd 09 11 2022].
- fågeln.se b, u.d. u.o.: u.n.
- fågeln.se, 2022. <https://www.fageln.se/art/kraka.aspx>, u.o.: u.n.
- Naturvårdsverket, 2007. *Åtgärdsprogram för dubbelbeckasin 2006-2009 (Gallinago media)*, u.o.: Naturvårdsverket.
- Nitare och Skogsstyrelsen, 2019. *Skyddsvärd skog - Naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning*, Jönköping: Stibo Graphic A/S, Skogsstyrelsen.
- Nitare, J., 2019. *Skyddsvärds skog - naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning*. Jönköping: Skogsstyrelsen.
- Pelagia Nature & Environment AB, 2020. *Naturvärdesinventering inom två fastigheter i Laxnäs, Hemavan, Storumans kommun, år 2020*, u.o.: Pelagia Nature & Environment AB.
- Svensk jakt, 2015. <https://svenskjakt.se/viltvard/fallor-fallfangst/dags-for-krakfangst-sa-gor-du/>. [Online]  
Available at: <https://svenskjakt.se/viltvard/fallor-fallfangst/dags-for-krakfangst-sa-gor-du/>

Temeles, E. J., 1987. *The relative importance of prey availability and intruder pressure in feeding territory size regulation by harriers, Circus cyaneus*. *Oecologia* 74, 286-297, u.o.: Department of Zoology, University of California..

Tyréns Sverige AB, 2022. *Dagvattenutredning LAXNÄS 2:117(skitte 2, Storumans kommun, u.o.: Tyréns Sverige AB*.

Vår fågelvärld, 2018. <https://www.fageltaxering.lu.se/sites/default/files/files/Rapporter/vf-arsrapport2017.pdf>. [Online]

Available at: <https://www.fageltaxering.lu.se/sites/default/files/files/Rapporter/vf-arsrapport2017.pdf> [Använd 09 11 2022].